

BETÄNKANDE

AFGIFVET DEN 1 MAJ 1891

AF

DEN UTAF KONGL. MAJ:T UNDER DEN 24 OKTOBER 1890 TILLSATTA KOMITÉ
FÖR AFGIFVANDE AF FÖRSLAG TILL VISSA ÄNDRINGAR I GÄLLANDE

BEVILLNINGSFÖRORDNING.



STOCKHOLM, 1891.
KONGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NOBSTEDT & SÖNER.

INNEHÅLL.

<i>Skrifvelse till Konungen</i>	Sid. 5.
<i>Betänkande:</i>	
Beskattning af inkomst från afkastning af skog	9.
Grunden för fördelning på särskilda orter af bankbolags beskattningsbara inkomst	49.
Fråga om afdrag vid taxering af inkomst från jernvägsdrift för ränta å lån, intecknad i jernvägen	57.
Förslag till ändring i § 28 bevillningsförordningen	61.
Förslag till ändringar i formulären för taxeringslängderna	63.
<i>Reservation af komiténs ordförande</i>	91.

TILL KONUNGEN.

Den 24 Oktober 1890 fann Eders Kongl. Maj:t godt i nåder tillsätta en komité med uppdrag att afgifva förslag till ändringar i gällande förordning angående bevilning af fast egendom samt af inkomst, i syfte att

åvägabringa en mera tillfredsställande ordning i fråga om beskattning af den inkomst, som vinnes genom afverkning af skog, med eller utan sammanhang med sågverks- eller annan förädlingsrörelse; hvarjemte komitén skulle ega att, efter närmare anvisning af Chefen för Kongl. Finansdepartementet, inkomma med yttrande rörande behöfligheten af ändringar i vissa andra delar af nämnda förordning samt att afgifva de förslag, som deraf kunde påkallas.

Till ordförande i komitén förordnades undertecknad Ryding samt till ledamöter kammarrättsrådet Ernst Johan Biörck och undertecknad Axell. Sedan kammarrättsrådet Biörck, på grund af sjukdom, den 14 påföljde November i nåder entledigats från ledamotskapet i komitén, förordnades samme dag till ledamot i hans ställe undertecknad Malmberg.

Komitén, till hvilken Chefen för Kongl. Finansdepartementet med skrifvelse den 28 November 1890 öfverlemnade en promemoria rörande vissa punkter i ofvan omförmälda förordning, hvilka syntes böra komma under öfverläggning hos komitén, har härstädes varit samlad dels under tiden från och med den 7 November till och med den 15 December 1890, dels ock från och med den 16 sistlidne Mars till nedanskrifne dag.

Såsom resultat af sina arbeten får komitén härmed i underdanighet öfverlemna hosföljande betänkande.

Den skiljaktiga mening, undertecknad Ryding anför, är betänkandet bifogad.

Underdånigst:

GUSTAF RYDING.

SEVERIN AXELL.

JOH. MALMBERG.

Johan Östberg.

Stockholm den 1 Maj 1891.

BETÄNKANDE.

Beskattning af inkomst från afkastning af skog.

Det komitén lemnade uppdrag afser i första rummet att, då erfarenheten synts ådagalägga, hvad äfven inom Riksdagen vid flere tillfällen framhållits, att det nuvarande sättet för beskattning af inkomst från afverkning af skog med eller utan sammanhang med sågverks- eller annan förädlingsrörelse vore i åtskilliga afseenden förenadt med väsentliga oegentligheter, afgifva förslag i syfte att åvägabringa en mera tillfredsställande ordning i nämnda afseende.

Det är först med den storartade utveckling, trävaruindustrien under de senare årtiondena erhållit, som vårt lands skogstillgång fått sitt värde så betydligt ökad. Ännu för några decennier tillbaka ansågs, åtminstone i de mellersta och norra delarne af riket, skogens vikt i ekonomiskt afseende vara skäligen underordnad. Af dessa förhållanden var en gifven följd, att den äldre skattelagstiftningen icke hade någon anledning att särskildt fästa sig vid skogstillgången såsom en inkomstkälla, hvilken borde till beskattning föranleda.

De äldre bevillningsförfattningarna innehöllo väl föreskrifter om en särskild bevillning af sågqvarnar, men i öfrigt voro skogsafverkning och trävaruindustri icke i dem uppmärksammade. I fråga om taxering af fast egendom stadgades, att man bland annat skulle fästa afseende vid egendomens godhet till jordmån och belägenhet, men om skogen eller skogsmarken talades icke uttryckligen. Först med *bevillningsstadgan den 17 Maj 1861*, då nuvarande fastighetsbevillning, 3 öre för hundra för jordbruksfastighet och 5 öre för hundra för annan fastighet infördes, föreskrefs i »instruktionen för taxeringsförrättningarne», att värdet af fast egendom å landet skulle föreslås och bestämmas med ledning jemväl af egendomen tillhörande areal i åker, äng, skog eller betesmark.

I samma bevillningsstadga fanns dessutom en särskild bevillningsavgift, ledande sitt ursprung från bevillningsförordningen den 14 December 1747, bestämd för rättighet till skogsfång å allmänningar. Enligt förordningen den 5 Oktober 1889 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, § 3, skall sådan avgift fortfarande utgå för rättighet till skogsfång på kronans mot rekognition till bruk, hyttor eller grufvor upplåtna allmänningar med 25 öre för hvarje stafrum ved eller deremot svarande 18 tunnor kol och avgiften beräknas efter det belopp ved eller kol, för hvilket rekognitionsavgiften enligt privilegier eller resolutioner utgår, antingen skogsfångst årligen begagnas eller icke. Likaledes skall enligt § 4 i samma förordning en dylik avgift i vissa fall erläggas för kolningsfrihet på härads- och sockenallmänningar.

Tydligare än 1861 års förordning måste nu gällande *bevillningsförordning af den 14 September 1883* anses utgå från den grundsatsen, att vid taxering af fast egendom hänsyn skall tagas äfven till värdet af den å egendomen befintliga skogen. Väl finnas icke heller i sistnämnda förordning några särskilda bestämmelser om skogens taxering, men i instruktionen för taxeringsmyndigheterna stadgas under § 1 icke blott, såsom förut, att värdet af jordbruksegendom skall föreslås och bestämmas med ledning af, bland annat, egendomen tillhörande *areal* i åker, äng, *skogs*- eller betesmark, utan äfven att härvid behörigt afseende tillika skall fästas vid egendomens läge, jordens och *skogens beskaffenhet*. Häraf torde följä, att i taxeringsvärdet för jordbruksfastighet äfven skogsvärdet skall ingå, och att sälunda afkastningen af skogen skall beskattas genom fastighetsbevillning.

Af bevillningsförordningens allmänna föreskrifter angående bevillning af fast egendom må här allenast erinras om den i förordningens § 2 förekommande bestämmelsen, att bevillningen skall erläggas af egaren och endast i vissa undantagsfall af innehafvaren. Förutom i fråga om lägenhet, som är till besittning på viss tid eller på lifstid från annan egendom afsondrad, samt i vissa andra särskildt uppräknade fall gäller detta senare äfven om skogsområde, som blifvit upplåtet till bergshandteringens understöd, till sågverk eller kanalbolag eller ock innehafves af stad eller annan menighet.

Inkomst af sågverksrörelse eller annan träförädlingsindustri skall enligt bevillningsförordningen beskattas såsom all annan behållen inkomst af rörelse och enligt de för dennas taxering fastställda grunder.

Ofvannämnda föreskrift, att vid taxering af jordbruksfastighet hänsyn skall tagas äfven till skogsarealen och skogens beskaffenhet, har emeller-

tid i de flesta och viktigaste fall förblifvit en död bokstaf. Från olika delar af landet föreligga exempel härpå. Der köp af jordbruksfastigheter skett med hufvudsaklig hänsyn till skogen, hafva ock desamma vanligen betingat ett pris vida utöfver deras dittillsvarande taxeringsvärde. Berörda förhållande bestyrkes afven i viss mån af en jemförelse mellan sammanlagda taxeringsvärdet af jordbruksfastighet i olika län. Sålunda visar sig, att, under det i Gotlands län, med 113,336 tunnland odlad jord och 67,145 tunnland naturlig äng samt 294,086 tunnland skogbärande mark, jordbruksfastigheternas taxeringsvärde år 1890 utgjorde 32,490,100 kronor, samma taxeringsvärde i Jemtlands län med 95,037 tunnland odlad jord, 300,000 tunnland naturlig äng, och ända till 3,693,673 tunnland skogbärande mark, utgjorde allenast 35,196,300 kronor; samt vidare att, under det i Vestmanlands län, med 280,987 tunnland odlad jord och 78,585 tunnland naturlig äng samt 741,482 tunnland skogbärande mark, jordbruksfastigheternas taxeringsvärde år 1890 var 79,559,300 kronor, deras värde i Gefleborgs län, med 180,028 tunnland odlad jord, 145,059 tunnland naturlig äng och ända till 2,890,926 tunnland skogbärande mark, ifrågasvarande år steg allenast till 74,108,200 kronor. Sättes värdet af ett tunnland skogbärande mark med derä befintlig skog i medeltal till blott 10 kronor, skulle i Jemtlands län ensamt skogens värde öfverstiga taxeringsvärdet af länets hela jordbruksfastighet.

Att man vid fastighetstaxeringarna i allmänhet icke tagit tillbörlig hänsyn till skogens värde beror säkerligen af flere samverkande omständigheter. Sådana äro dels saknaden af skog till jordbruksfastighet i stora delar af landet och skogens mindre värde i äldre tider, hvaraf följt, att man icke vant sig att vid taxeringsförrättningarna fästa afseende vid denna lika väl som vid inegojorden, dels bevillningslagstiftningens, isynnerhet den äldres, underlåtenhet att uttryckligt framhålla, det skogen jemväl skulle med fastigheten i öfrigt taxeras, dels ock svårigheten att rätt uppskatta skogens värde samt saknaden i gällande bevillningsförordning af några som helst grunder för en sådan uppskattning. Slutligen har i många fall den omständigheten icke minst inverkat, att, der jordegare upplåtit afverkningsrätt till skogen åt annan, det synts obilligt, att jordegaren skulle erlægga bevillning för skogen, hvilket ju blefve följden, om dess värde inräknades i fastighetsvärdet. Man har nämligen icke ansett det öfverensstämma med gällande bevillningsförordning, att dylik fastighetsbevillning påfördes *innehafvaren af afverkningsrätten*. Enligt § 2 i förordningen skall innehafvaren utgöra fastighetsbevillning för skogsområde

endast der detta blifvit från annan egendom afsöndradt eller der det innehafves af stad eller annan menighet. Val bestämmer, såsom förut nämnts, samma § derjemte, att bevillning skall af innehafvaren erläggas för skogsområde, som upplåtits till bergshandteringens understöd eller till sågverk eller kanalbolag, men detta har icke ansetts tillämpligt annat än i fråga om skogsområde, som blifvit af *staten* upplåtet.

I kammarrättens underdåniga utlåtande af den 22 September 1882 öfver skatteregleringskomiténs förslag till bevillningsförordning, hvilket förslag sedermera ledde till antagandet af 1883 års författning i ämnet, föreslogs, att sistnämnda stadgande uttryckligen skulle begränsas till skogsområde, som blifvit af *staten* upplåtet, men orden »af *staten*» upptogos det oaktadt icke i Kongl. Maj:ts proposition, som i denna del af Riksdagen godkändes. Häraf skulle man möjligen kunna sluta, att afsigten varit, det bestämmelsen skulle vara tillämplig äfven i de fall, der skogsområde blifvit af enskilde upplåtet, t. ex. till sågverk. Någon dylik afsigt har emellertid icke uttalats. Tvärtom heter det i föredragande departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet vid föredragningen af skatteregleringskomiténs berörda förslag, att de af densamma föreslagna bestämmelser underkastats omredaktion, i syfte att tydligt angifva, det skyldigheten att utgöra bevillning för fast egendom icke finge från egaren öfverflyttas på innehafvaren, då den förre vore enskild person, i annat fall än i fråga om afsöndrade lägenheter. Detta i förening dermed att i stadgandet talas allenast om upplåtelse »till bergshandteringens understöd, till sågverk eller kanalbolag», hvarigenom lagbudet får tydlig karaktär af undantagsbestämmelse, synes gifva fullt berättigande åt den tolkning, som i praxis i allmänhet blifvit gällande, att ifrågavarande föreskrift endast afser skogsområde, som *staten* upplåtit.

Men äfven om man skulle vilja hylla en annan uppfattning af förevarande bestämmelse, är det tydligt, att densamma icke kan gälla andra fall, än der upplåtelsen omfattar äfven sjelfva skogsmarken, således icke blott och bart rätt att under längre eller kortare tid å skogen afverka vissa träd, samt att den icke heller är tillämplig, der upplåtelse af skogsområde sker annorledes än till sågverk eller kanalbolag eller för bergshandteringens understöd, t. ex. till någon, som drifver afverkning och omedelbar försäljning af skogsprodukter.

Kan förty den, som drifver sådan rörelse å annans mark, icke vara pliktig utgöra fastighetsbevillning för skogsområdet, uppstår frågan, huruvida han för inkomsten af sin rörelse är underkastad inkomstbevillning.

Till stöd härför har man åberopat dels stadgandet i § 8 mm. 2 a) 1:o bevillningsförfordningen, enligt hvilket till inkomst af arbete skall räknas inkomst af mejerihandtering och »andra binäringar till jordbruket, i den mån de icke afse tillgodogörande af eget jordbruks produkter», dels ock mom. 2 d) i samma §, enligt hvilket till inkomst af arbete skall räknas all annan i §:n ej särskildt omförmäld inkomst, som icke är genom fastighetsbevillning beskattad.

Det torde emellertid icke vara författningens mening att afverkning och försäljning af skogseffekter skola anses såsom »binäring till jordbruket», än mindre skogseffekterna såsom jordbruksprodukter, hvadan förstnämnda lagrum icke här kan vara tillämpligt. Detta skulle deremot kunna vara fallet med det senare lagbudet. Otvifvelaktigt utgör inkomsten af sådan rörelse, hvarom här är fråga, en inkomst, som icke är genom fastighetsbevillning beskattad. Denna bevillning kan nämligen, egentligen och strängt taget, icke afse annan inkomst än den, som egaren erhållit genom skogens upplåtelse till annan person. Den inkomst, denne senare genom afverkning och försäljning af virke kan bereda sig, är tydligen en annan och från jordegarens vinst skild inkomst. Här föreligger ett förhållande, i viss mån jemförligt med det, då en jordegare utarrenderar sin jordbruksfastighet. Den inkomst i arrendeafgift, jordegaren erhåller, är den inkomst, som kan och bör genom fastighetsbevillningen beskattas, men denna träffar deremot icke den inkomst, som arrendatorn kan bereda sig genom jordbruksrörelses drifvande. Arrendatorns inkomst af jordbruksrörelse borde därför, äfven den, enligt ordalydelsen i § 8 mom. 2 d) bevillningsförfordningen, blifva föremål för inkomstbevillning.

Detta har väl emellertid lika litet som i fråga om »skogsrörelse å annans mark» varit lagstiftarens mening. Häremot talar nämligen dels den omständigheten, att, om syftet varit, det inkomst af jordbruksrörelse och af skogshushållning under vissa förhållanden skulle kunna blifva föremål för inkomstbevillning, detta bort i fråga om tvenne så viktiga näringsgrenar uttryckligen i § 8 bevillningsförfordningen stadgas, och icke dessa näringar, såsom nu skett, der helt och hållet förbigås, dels ock det förhållande, att syftet i den föregående likasom i den nuvarande bevillningslagstiftningen uppenbarligen är, att genom fastighetsbevillningen skall vara beskattad all den inkomst, som af fastigheten omedelbarligen kan dragas, i hvems hand denna inkomst än stannar. Enligt de äldre bevillningsförfattningarna ansågs icke heller någon oegentlighet ligga deruti, att jordegaren utgjorde fastighetsbevillning för jordlägenhet, som af annan inne-

hades, till och med om denna lägenhet var afsöndrad från den ursprungliga fastigheten. Då detta i nu gällande bevillningsförordning förändrades, och innehafvaren till afsöndrad lägenhet förklarades pliktig för densamma utgöra fastighetsbevillning, anfördes såsom skäl hufvudsakligen, att det vore obilligt att ålägga stamhemmanets egare att för sådan afsöndring utgöra bevillning, då i många fall afsöndringens egentliga värde utgjordes af byggnader eller andra anläggningar, hvilka tillkommit, först *efter* det upplåtelsen egt rum.

En följd af den nuvarande bevillningslagstiftningen är sålunda, att den, som fått sig upplåten afverkningsrätt till skog å annans mark och derifrån omedelbart försäljer skogsprodukter, går fri från bevillning för inkomsten häraf, ehuruval här, lika litet som i fråga om arrendators inkomst af jordbruksrörelse, man rätteligen kan anse inkomsten vara beskattad genom den egaren till marken åliggande fastighetsbevillning.

Att inkomsten af virkesfångst beskattas genom fastighetsbevillning har vidare till följd, att vid taxering för inkomst af förädlingsrörelse afdrag bör vara tillåtet för värdet af virke icke blott från egna skogar eller från sådant skogsområde, för hvilket rörelsens idkare är pliktig utgöra fastighetsbevillning, utan äfven för virke från andra skogsområden, å hvilka han eger en mer eller mindre vidsträckt rätt till afverkning, och för hvilka icke han utan markens egare är underkastad fastighetsbevillning. Äfven om skogens värde faktiskt icke medräknats vid fastighetstaxeringen, måste dock sådant legaliter antagas hafva skett och kan i hvarje fall icke rättas vid taxeringen för inkomst af förädlingsindustrien. Vid taxeringen af inkomst af sågverksrörelse hafva därför, enligt flere prejudikat, afdrag för värdet af virke från egna och arrenderade skogar fått ske med belopp, vanligen vexlande mellan en krona och 50 öre för träd å rot, enär detta värde vore att hänföra till sådan afkastning af fast egendom, som redan genom fastighetsbevillning beskattats.

För rätt till afdrag för värdet af virke vid taxeringen af inkomst från förädlingsrörelse kunde väl ock anföras, att utgiften för inköp af råvaran, vare sig köpet afser afverkadt timmer eller träd på rot, är att hänföra till omkostnader för rörelsens drifvande, för hvilka afdrag må göras, innan beskattningsbar behållen inkomst uppstår. Först sedan inköpssumman för skogen blifvit behörigen amorterad, skulle, med denna åsigt, afdrag för virke från arrenderade skogar förvägras. Denna uppfattning har emellertid uppenbarligen icke varit den, som i hithörande beskattningsmål gjort sig gällande.

Då, i åtskilliga dylika mål, yrkadt afdrag för värdet af timmer från »egna och arrenderade skogar» icke medgifvits vid taxeringen af inkomst från sågverksrörelse, har detta vanligen berott derpå, att vederbörande sågverksegare uti sina räkenskaper redan, innan vinsten utförts, gjort afdrag med visst belopp för hvarje dylikt träd, hvarför yrkandet om ytterligare afdrag därför icke kunnat bifallas. Det har ock enligt flere domslut ansetts åligga den skattskyldige att, för åtnjutande af begärde afdrag i omförmälda hänseende, visa, det sådant afdrag icke redan egt rum i räkenskaperna, eller om den skattskyldige påstått, att det värde, hvartill timret från egna och arrenderade skogar i räkenskaperna upptagits, varit för ringa, förete utredning om antalet dylikt timmer och dess skäligen värde. Hafva sådana utredningar saknats, har den skattskyldige icke erhållit afdrag.

Af nu gällande bevillningsförordnings princip, att all afkastning af skog skall taxeras genom fastighetsbevillning, varder sålunda, såsom ofvan anförts, en följd, att den inkomst, som erhålles genom virkesfångst eller skogsrörelse å annans mark, eller med andra ord å område, för hvilket den, som drifver nämnda rörelse, icke utgör fastighetsbevillning, kan undgå all bevillning, huru betydande rörelsen än må vara, då ju nämnda inkomst icke kan anses hafva i själfva verket blifvit beskattad genom den bevillning för fastighet, egaren till marken erlägger.

Men äfven i de fall, der den, som tager afkastningen af skogen, är samma person som den, hvilken är fastighetsbevillning för skogen underkastad, och der sålunda inkomsten af skogen skulle kunna genom denna bevillning beskattas, varder detta, efter hvad ofvan erinrats, esomoftast i verkligheten ej fallet, enär alltför ringa hänsyn vid fastighetstaxeringarna toges till skogens värde.

Icke blott staten utan äfven vederbörande kommuner hafva härigenom, isynnerhet i norra delarne af riket, gått miste om betydande skattebidrag, och detta har framför allt kännbart drabbat de kommuner, för hvilka skogen eljest skulle hafva utgjort den förnämsta skattekällan.

Förslag till en annan form för beskattning af inkomst af skogshushållning eller skogsrörelse hafva flere gånger framlagts.

Förberedande skattejemkningskomitén, som hade att verkställa de undersökningar och uppgöra de förslag, hvilka kunde finnas behöfliga såsom förberedelser för utredande af frågan, på hvad sätt och i hvilken ordning, under

*Föregående
förslag till
ändring
i lagstift-
ningen.*

förutsättning af rustnings- och roteringsbesvärens samt grundskatternas successiva minskande och slutliga upphörande, ersättning härför kunde statsverket beredas, samt tillgångar för en ny härordning derutöfver erhållas, framlade i sitt den 20 oktober 1876 afgifna utlåtande, bland annat, ett förslag till förordning om grunderna och sättet för bevillningstaxeringen, enligt hvilket för jordbruksfastighet skulle erläggas fastighetsbevillning med viss procent af taxeringsvärdet, hvarigenom skulle beskattas såväl den förmån, eganderätt till fastighet i och för sig medförde, som äfven den från fastigheten i allmänhet härflytande inkomst af arrende eller hyra eller det deremot svarande arrende- eller hyresvärdet. Den öfverskjutande inkomst, som genom en fastighets brukande, skötsel eller begagnande erhöles, skulle räknas till inkomst af kapital och arbete. Vid fastighetstaxeringen skulle hufvudsakligt afseende fästas vid, utom annat, egendomens yttinnehåll i skog och betesmark samt afkastningsförmåga, läge och afsättningstillfälle. Till inkomst af arbete skulle räknas inkomst och förmån af jordbruksrörelse eller hvad som genom idkande af jordbruk förvärfvades utöfver det genom fastighetsbevillning beskattade, arrendevärdet motsvarande belopp af fyra för hundra af fastighetens taxeringsvärde; och omnämndes bland inkomst af annan rörelse eller yrke särskildt inkomst af sågqvarnar.

Uti de förslag, som en reservant inom komitén framlade dels till lag om fastighetsskatt dels ock till lag om inkomstskatt, var inkomst af skogshushållning mera uppmärksammas. Så innehöll det förra förslaget, utom att vid värdering af jordbruksfastighet afseende äfven skulle fästas vid egendomens yttinnehåll i skog och betesmark, att skogen skulle värderas efter den afkastning, densamma med ordnad hushållningsplan borde antagas gifva. I det senare förslaget stadgades, att till inkomst af arbete, därför bevillning med en procent af behållna inkomstbeloppet borde erläggas, skulle hänföras jemväl inkomst af jordbruk och skogshushållning, samt att vid beräkning af inkomst af jordbruksfastighet, som af egaren eller den, som dertill hade besittningsrätt, nyttjades under eget bruk i dess helhet eller till större del, skulle uppskattas hela den afkastning, som jordegendomen gaf, vare sig genom åkerbruk, boskapsskötsel, skogshushållning eller annan med jordbruket förbunden näring. Enligt sistnämnda förslag skulle dessutom bland de uppgifter, skattskyldig till ledning för taxeringen borde lemna, äfven ingå uppgift om »skogsafverkning till salu».

Uti *skatteregleringskomiténs* den 17 Augusti 1881, likaledes under förutsättning af grundskatternas samt rustnings- och roteringsbesvärens borttagande, afgifna förslag till förordning angående bevillning af fast egen-

dom samt af inkomst hette det angående bevillning af fast egendom, hvilken bevillning föreslogs att utgå med 5 öre för hvarje fulla 100 kronor af fastighetens uppskattade värde, att detta värde skulle bestämmas efter egendomens storlek, beskaffenhet och afkastning, men att härvid torfmosse och växande skog skulle tagas i betraktande, endast i den mån de ansågos erforderliga till husbehof. Orsaken till en sådan begränsning var, att enligt samma förslag inkomst genom försäljning af skog likasom inkomst genom bedrifvande af jordbruksrörelse skulle till så stor del, som öfverstege ett belopp af fem för hundra af fastighetens taxeringsvärde, hvilket belopp borde anses vara genom fastighetsbevillning beskattadt, åsättas inkomstbevillning. Sådan skulle naturligtvis ock åsättas sågverksrörelse. Inkomst af jordbruks- och skogsrörelse skulle likasom annan inkomst af rörelse taxeras för löpande året med ledning, såvidt ske kunde, af förhållandena under det näst förutgångna, och bevillningen påföras, der fastigheten vore belägen. I förslaget till instruktion för taxeringsmyndigheterna var föreskrifvet, dels att värdet af fast egendom å landet skulle föreslås och bestämmas efter, utom annat, egendomen tillhörande areal i åker, äng, skog eller betesmark, dels ock att vid uppskattning af den behållna årliga inkomsten af jordbruks- och skogsrörelse hänsyn skulle tagas till, bland annat, den under nästföregångna året erhållna skörd från trädgård, åker och äng samt af produkter från skog och torfmosse, med afdrag af de för skördens eller dessa produkters erhållande utgifna omkostnader, äfvensom till öfriga förmåner, som med jordbruks- och skogsrörelse kunde vara förenade och icke redan vore inbegripna i fastighetens taxeringsvärde.

Såsom skäl för, att afkastningen af skog och torfmosse salunda borde beskattas hufvudsakligen genom bevillning för den behållna inkomsten och icke genom fastighetsbevillning, åberopade skatteregleringskomitén »det kända förhållande, att en fullt tillfredsställande uppskattning af dessa föremåls kapitalvärde är lika svår, som uppskattningen af deras afkastning är lätt, och att det blefve en obillighet att vilja i fastighetens taxeringsvärde inbegripa hvad som kanske först efter årtionden kunde hafva utbildat sig till ett afkastning gifvande kapital».

Uti sitt ofvanberörda, den 22 September 1882 afgifna underdåniga utlåtande öfver förslaget anmärkte kammarrätten emellertid häremot, att, då det förhållande, att en jordbruksfastighet egde tillgång på skog, naturligen i samma mån som denna tillgång vore af mera afsevärd beskaffenhet, måste vid fastighetens försäljning utöfva inflytande på köpeskillingens storlek, samt taxeringsvärdet å fast egendom i främsta rummet skulle bestämmas

med ledning af senaste köpeskillning för densamma, dennas användbarhet såsom norm för taxeringsvärdet skulle betydligt minskas; att, då afkastning af skog eller torfmosse ej borde särskildt beskattas i annan händelse, än då försäljning verkligen egt rum och lemnat behållen inkomst, men försäljning af skog icke kunde hänföras till en stadigvarande, år efter år fortgående, verksamhet, utan vore att anse såsom en mera tillfällig förvärfskälla, ledning ofta nog icke skulle kunna vid denna inkomsts uppskattande, såsom i fråga om inkomst af annan rörelse, tagas af förhållandena under det före taxeringsåret senast förflutna år, och under sådana omständigheter samt då fastighetsegaren icke hade någon skyldighet att anmäla, det han under taxeringsåret ämnade verkställa någon försäljning af virke eller angifva dess omfattning, skulle de fall, då beskattning af inkomsten genom en sådan försäljning komme i fråga, blifva ganska sällsynta. Beräkningen af den beskattningsbara inkomsten af dylik försäljning skulle ock blifva förenad med stora svårigheter. Slutligen anmärktes af kammarrätten mot ifrågavarande förslag, att detsamma i vissa fall måste anses innebära en afvikelse från grundsatsen om rättvis och jemlik beskattning, i det att egaren af en fastighet, som utöfver husbehofvet hade rik tillgång på skog eller torfmosse, endast till följd deraf, att han måhända under flere år icke afyttrat produkter från skogen eller torfmossen, komme att blifva lägre beskattad än egaren af en annan jordbruksfastighet, hvars tillgång på skog eller torfmosse icke öfverstege husbehofvet, men som detta oaktadt uppskattats till samma värde som den förra fastigheten, änskönt denna fastighet till följd af den ej anlidade skogens eller torfmossens under årens lopp stigande värde måste vid en blifvande försäljning betinga en högre köpeskillning.

Kammarrätten fann därför förutvarande bestämmelser, att de med jordbruksfastighet förenade förmåner af skog eller torfmosse skulle inbegripas i taxeringsvärdet, ega företräde framför skatteregleringskomiténs förslag.

I *Kongl. Maj:ts proposition till 1883 års riksdag*, med förslag till ny bevilningsförordning, upptogs emellertid detta senare förslag, i enlighet hvarmed hemställes, att i fastighetens taxering skulle inbegripas värdet af torfmosse och växande skog, allenast i den mån de ansågos erforderliga till husbehof, och att till inkomst af arbete skulle räknas inkomst genom skogsafverkning eller torftägt å egen eller annans mark för annat ändamål än husbehof eller genom försäljning af växande eller afverkad skog eller af torf; och skulle idkare af skogsrörelse, hvartill ock borde räknas innehafvare af genom köp förvärfvad rätt till afverkning å annans mark, för inkomst af denna rörelse taxeras, der skogen vore belägen.

I statsrådets och chefens för finansdepartementet till statsrådsprotokollet afgifna yttrande i ämnet anfördes, att frågan huruvida växande skog borde beskattas efter dess afkastningsförmåga och således genom fastighetsbevallning eller efter den inkomst, som egaren verkligen droge af skogen, d. v. s. genom inkomstbevallning, hörde till de mest svårlösta inom bevillningslagstiftningens område. Svårigheten berodde derpå, att växande skog visserligen såsom ett adpertinens till marken, juridiskt sedt, vore fast egendom, men i afseende å den form, hvarunder afkastning af densamma vunnes, i många afseenden företedde större likhet med lös än med fast egendom. Då man beskattade fastigheten efter dess afkastningsförmåga, skedde detta därför, att man ansåge sig kunna på förhand beräkna hvad fastigheten med ändamålsenlig skötsel komme att i årligt medeltal lemna. Helt annorlunda vore förhållandet i fråga om beräkningen af växande skogs afkastning. Det vore särdeles svårt att uppskatta hvad skogen vid en rationel vård borde kunna lemna, dels därför att åsigterna om en rationel skogsskötsels fordringar kunde betydligt vexla, dels därför att, då en skog vore stadd i uppväxt, den först i en framtid kunde gifva afkastning men därför icke vid beskattningstillfället finge anses värdelös. Men äfven om en dylik uppskattning med erforderlig noggrannhet låte sig verkställa, kunde med visshet antagas, att den uppskattade afkastningen endast jmförelsevis sällan komme att öfverensstämma med den verkliga. Ty i motsats mot förhållandet vid jordbruksnäringen stode det den skattskyldige i hvarje ögonblick fritt att kullkasta beräkningen derigenom, att han antingen vid sin skogsafverkning ginge utöfver den efter rationela grunder beräknade årsafkastningen eller ock, med bibehållande af egendomsrätten till sjelfva marken, till annan man afhände sig den derå växande skogen till större del än nämnda årsafkastning och sålunda förvandlade hela eller en del af sitt skogskapital i penningar. Om beskattningen af skogsrörelse vore ordnad under formen af fastighetsbevallning, blefve följden för staten af ett sådant den skattskyldiges tillvägagående den, att sjelfva skatteföremålet försvunne, och att dermed den skatt, som dessförinnan, under förutsättning af dess fortbestånd, utgjorts, visade sig hafva blifvit beräknad efter felaktig grund. Nyssnämnda sätt för skogens tillgodogörande vore i vårt land icke något undantag, utan tillämpades på många orter i stor utsträckning. Med undantag af statens och andra allmänna skogar tillgodogjordes nämligen skogen i de delar af riket, der sådan icke i större myckenhet förefunnes, utan någon plan för skogens framtida bestånd, medan åter i de delar af riket, som företrädesvis vore att anse såsom skogbärande, dispositionsrätten öfver skogen till stor

del öfvergått från jordegarna till sågverksegare eller andra förädlare af skogsprodukter. Då dessutom svårigheten att beräkna skogens rätta värde säkerligen mången gång föranledt dess fullständiga åsidosättande vid uppskattningen af fastighetstaxeringsvärdet, kunde med fog antagas, att genom fastighetsbevillningens utbytande mot inkomstbevillning vid beskattningen af afkastning af skog skulle vinnas ett resultat, som vore bättre ej blott ur statens, utan äfven ur kommunalbeskattningens synpunkt, det senare så mycket heldre som, derest inkomst af skogsrörelse blefve särskildt beskattad, föreskrift äfven kunde lemnas, att detta borde ske inom den kommun, der skogen vore belägen.

Kammarrättens ofvan anförda betänkligheter mot förslaget ansågos därför böra få vika, och särskildt erinrades i fråga om aumärkningen angående köpeskillingens minskade användbarhet för fastighetstaxering, att denna dock blefve fullt användbar i alla de fall, der skog utöfver husbehofvet ej funnes å en fastighet, och att i andra fall hypoteksvärdering och arrendebelopp skulle kunna lemna en tillräcklig norm för fastighets-taxeringen.

Bevillningsutskottet vid 1883 års riksdag fann Kongl. Maj:ts förslag väl grundadt, för såvidt det afsåg beskattning af skogsrörelse å annans mark. Deremot ansåg utskottet stora betänkligheter möta mot tillämpandet af samma princip vid beskattning af skogsrörelse å egen mark.

Först och främst skulle det, enligt utskottets mening, för taxeringsmyndigheterna blifva en lika mödosam som vanskelig uppgift att ej blott bestämma hvad, som skulle anses utgöra hvarje egendoms husbehof, utan äfven beräkna, huru stor del af befintlig skog dertill borde anslås. Redan det obestämda i begreppet husbehof skulle härvid föranleda godtycklighet. Derjemte blefve det svårt att vid taxeringen få kännedom, om och i hvad mån å en egendom ringare afverkning utöfver husbehofvet eller försäljning af skog i mindre skala under året egt rum. Vidare komme den jordegare, som genom att inskränka sitt virkesbehof blefve i tillfälle att sälja någon del af det för husbehofvet beräknade virke, att hårdare beskattas än den, som ej iakttog dylik sparsamhet. För den till husbehofvet anslagna skogen erlades nämligen fastighetsbevillning, och för allt, som deraf försålles, skulle dessutom inkomstbevillning erläggas, hvarigenom hushållning med skog, långt ifrån att befrämjas, snarare komme att motverkas. Slutligen anförde utskottet mot Kongl. Maj:ts förslag i denna del detsamma som, enligt hvad förut nämnts, kammarrätten anmärkt derom, att det skulle innebära en afvikelse från grund-

satsen om rättvis och jemlik beskattning så till vida, som en fastighets-egare, hvilken hade rik tillgång på skog, men ej afyttrade något deraf, icke blefve högre beskattad än egaren till en i öfrigt jämförlik fastighet, men som endast hade skog till husbehof.

Utskottet föreslog därför, att värdet af torfmosse och växande skog skulle, när dispositionsrätten deraf var kvar i jordegarens hand, till hela sitt belopp ingå i fastighetsvärdet och genom fastighetsbevallning beskattas, men att, om de innehades af annan än jordegaren, inkomstbevallning skulle utgöras för behållna afkastningen.

För att likväl förekomma, att det allmänna genom skogens afverkning skulle förlora en skatteinkomst, som varit beräknad att inflyta under en längre följd af år, föreslog utskottet dessutom, att, om jordegaren gjorde öfverafverkning å sin skog, han för densamma skulle erlägga inkomstbevallning. Sådan skulle nämligen äsättas icke blott inkomst genom försäljning eller afverkning af skog å annans mark, utan äfven inkomst genom försäljning eller afverkning af skog å egen mark, »när sådant egde rum till den utsträckning, att egendomens värde derigenom minskades».

Sedan Kongl. Maj:ts vid 1883 års riksdag jemväl framlagda förslag om grundskatternas samt rustnings- och roteringsbesvärens aflyftande fallit, afslog Riksdagen äfven förslaget om skogsrörelses beskattning genom inkomstbevallning, hvilket förslag väl torde hafva ansetts stå i samband med förslaget om bevallning för inkomst af jordbruksrörelse, som man åter funnit sig böra godkänna endast under förutsättning af grundskatternas afskrifning.

Första kammaren hade dock under ett föregående skede af frågans behandling för sin del godkänt bevallningsutskottets förslag, att vid fastighetstaxeringen värdet af torfmosse och växande skog, som innehades af annan än jordegaren, ej borde tagas i beräkning, enär inkomst deraf skulle beskattas genom inkomstbevallning.

Sedan på detta sätt nu gällande bevallningsförfordning af år 1883 kommit att bibehålla den äldre grundsatsen, att afkastning af skog skall genom fastighetsbevallning beskattas, och upptagit de stadganden härom, hvilka ofvan finnas omförmälda, har icke något förslag, att inkomst af skogshushållning å egen mark skulle underkastas inkomstbevallning, varit förelagdt Riksdagen.

Deremot hafva förslag om andra ändringar i fråga om beskattning af afkastning af skog varit af enskilde motionärer i Riksdagen väckta. Dessa förslag hafva äsyftat, dels att, der afverkning eller försäljning af skog å annans mark bedrefves, inkomsten deraf skulle genom inkomstbevallning beskattas, och taxeringen ske, der skogen vore belägen, dels ock

att afdrag vid beskattningen af sågverksrörelse icke måtte, på sätt som skett, medgifvas för virke från egna och arrenderade skogar.

Såsom skäl för dylika bestämmelser har man hufvudsakligen anført, att stora olägenheter vållades de kommuner, der afverkning drefves, genom att de ginge förlustiga alla skattebidrag för skogens afverkning, att hemmanen, beröfvade sin ofta nog värdefullaste del, skogen, icke längre mäktade bära sina forna skattebördor, samt att medgifvaudet af afdrag vid beskattningen af sågverksrörelse för värdet af virke från egna och arrenderade skogar gjorde ett betydande intrång på de kommuners rätt, hvarinom förädlingen och exporten försigginge, och hvilka ofta gjort stora uppförringar för de vid sågverksrörelsen använde arbetare.

Vid 1884 och 1885 årens riksdagar, då hithörande motioner allenast afsågo den ändring i § 12 bevillningsförordningen, att innehafvare af rätt till afverkning af skog skulle för inkomst deraf taxeras, der skogen vore belägen, afstyrktes detta förslag af bevillningsutskottet och afslogs äfven af Riksdagen. Utom att nuvarande bevillningsförordning då nyligen kommit till stånd, anförde bevillningsutskottet vid 1885 års riksdag emot förslaget, att det icke vore nog att bestämma, hvarest afverkning af skog på annans mark skulle beskattas. Stadgande måste ock ovilkorligen finnas derom, att sådan rörelse skulle beskattas, hvilket ej vore fallet. Dessutom ansåg utskottet den föreslagna bestämmelsen blifva svår att tillämpa, då det näppeligen vore möjligt för någon beskattningsmyndighet att med säkerhet uträkna den vinst, som genom sjelfva afverkningen, oberoende af det afverkade timrets förädling, uppkomme. Olägenheterna för de skattskyldige skulle ökas, om man tänkte sig det ej ovanliga fall, att en person eller ett bolag inom 20—30 olika kommuner, kanske belägna i flere län, förvärfvade sig rätt att afverka skog och på hvarje särskild ort skulle för afverkningsrätten beskattas.

I sitt *utlåtande den 6 Juni 1887* anförde bevillningsutskottet i anledning af då väckta motioner i samtliga ofvanberörda hänseenden, att det icke kunde bestridas, att fastigheterna mångenstädes, isynnerhet i de norrländska länen, der de hufvudsakligen bestode af skogsmark, förlorade betydligt i värde och således äfven minskades såsom föremål för fastighetsbevillning genom den skogsafverkning, som stundom, snart sagdt hänsynslöst, bedrefves, och hvaraf såväl statsverket som indirekt äfven kommuner och enskilda drabbades, tyngst de kommuner der skogarne varit belägna. Om man ock kunde invända, att det återstode att beskatta det kapital, som fastighetsegaren erhållit genom försäljning af skogen, hade dock erfarenheten visat, att ett sådant kapital ofta försvunnit såsom beskattnings-

föremål. Och om det äfven kunde erinras, att sjelfva afverkningen af skog icke gäfvade någon vinst, utan endast förorsakade kostnader, samt att skogen på rot i aflägsna trakter hade föga värde, då den ej kunde der användas, vore det klart, att en sågverksegares vinst af rörelsen uppkomme såväl af sjelfva råvaran, den afverkade skogen, som af det arbete, hvilket blifvit derå nedlagdt å förädlingsorten och å platserna för utskeppning och vid hufvudkontor. Svarare vore dock att bestämma dessa faktorerers inbördes förhållande, då detta snart sagdt i hvarje fall vexlade, och då virket för ett sågverks behof kunde hemtas från många olika kommuner.

För behörig utredning af förevarande beskattningsfråga hemstälde utskottet, att riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t måtte låta utarbета och för näst derpå följande riksdag framlägga förslag till förtydligande af bevillningsförordningens stadganden om det sätt, hvarpå vinst af såväl skogsafverkning som sågverksrörelse lämpligen borde beskattas, särskildt med afseende fästadt på de olika kommuners fordringar, inom hvilka sådan rörelse till sina skilda delar bedrefves. Denna utskottets hemställan bifölls af andra kammaren, men afslogs af den första.

Anyo väckt förslag om förbud mot afdrag för värdet af virke från arrenderade skogar vid taxering af inkomst från sågverksrörelse afstyrktes af 1888 års *bevillningsutskott* under hänvisning såväl dertill, att de af Kongl. Maj:t meddelade utslag, der sådant afdrag från uppgifna vinster beviljats, tillkommit under antagande, att något afdrag för det i rörelsen använda timmer icke redan gjorts i räkenskaperna, som ock dertill att enligt gällande bevillningsförordning all genom träförädling uppkommen vinst vore underkastad beskattning.

Denna afstyrkande hemställan godkändes af båda kamrarna, och har någon motion uti ifrågavarande syfte icke efter år 1888 varit inom Riksdagen väckt.

Förslaget, att inkomst genom skogsafverkning eller försäljning af skog å annans mark skulle bland inkomst af arbete i § 8 mom. 2 bevillningsförordningen upptagas, äfvensom om tillägg i § 12, att innehafvare af rätt till afverkning af skog å annans mark skulle för inkomst deraf beskattas, der skogen vore belägen, bemöttes af 1888 års bevillningsutskott hufvudsakligen dermed, att det icke vore välbetänkt att låta den tillfälliga omständigheten, huruvida eganderätten till jorden och rättighet till afverkning af å densamma växande skog vore förenade hos samma person eller fördelade å skilda händer, afgöra, huruvida gjord skogsafverkning skulle särskildt beskattas genom inkomstbevillning eller icke. Uppenbart obilligt vore att, sedan

skogen måhända först efter årtionden utbildat sig till ett afkastning gifvande kapital samt under hela denna tid varit underkastad fastighetsbevillning, afkastningen af skogen sedermera skulle beskattas genom särskild inkomst-bevillning.

Med bevillningsförordningens grundsats, att inkomst af rörelse skulle beskattas, der densamma eller någon hufvudsaklig gren deraf på mera själfständigt sätt eller i afsevärd omfattning drefves, öfverensstämde ej heller, enligt utskottets mening, att innehafvare af rätt till afverkning å annans mark skulle för inkomsten deraf taxeras, der skogen vore belägen. Då skogsafverkning egde rum för ett sågverks räkning, kunde nämligen sågverksrörelsen icke anses drifvas å alla de ställen, der sågverksegaren försåge sig med den nödiga råvaran. Enligt en sådan åsigt skulle jemväl en qvarnegare beskattas å alla orter, der han hemtade den spannmål, han för sin industri behöfde.

Förslaget skulle ock, äfven om det, särskildt hvad Norrland anginge, ur kommunalbeskattningens synpunkt kunde anses önskvärdt, leda till alltför orimliga inkonsequenser för att vara praktiskt utförbart. Då inkomst af skogsafverkning kunde beräknas först efter det afverkade timrets förädling, och sedan den förädlade produkten blifvit försåld samt försäljningssumman influtit, hvilket senare ofta inträffade först flera år efter afverkningen, kunde nämligen ett sågverksbolag, som måhända innehade afverkningsrättigheter inom ett stort antal socknar, svårligen, för att ej säga omöjligen, tillförlitligt uppgifva den inkomst, som i hvar och en af de olika socknarne belöpte sig å sjelfva afverkningen.

Utskottet hemställde därför om afslag å ifrågavarande förslag, och denna hemställan bifölls af första kammaren, hvaremot den andra med afslag å utskottets hemställan godkände motionen. Vid gemensam votering segrade första kammarens mening.

Vid 1890 års riksdag återupptogs samma motion.

I afseende å förslaget om tillägg till § 12 i bevillningsförordningen angående beskattningssorten för inkomst af afverkning å annans mark åberopade bevillningsutskottet hufvudsakligen hvad 1888 års bevillningsutskott anförte. Beträffande förslaget i öfrigt yttrade utskottet, att man borde skilja mellan den skogsafverkning å annans mark — och allenast om sådan vore fråga — hvilken drefves såsom särskild näring, d. v. s. så att det afverkade virket såldes oförädladt, samt den afverkning, som vore förenad med sågverksrörelse och endast afsåge att förskaffa det för sistnämnda rörelse erforderliga råämne. Om någon bedrefve skogsafverkning såsom särskild näring, hemföлле denna rörelse under de i § 8 af bevillningsförordningen

omförmälda »binäringar till jordbruket, i den mån de icke afse tillgodo-
görande af eget jordbruks produkter», och skulle sålunda beskattas såsom
inkomst af arbete å den ort, der rörelsen eller någon hufvudsaklig gren
deraf på mera sjelfständigt sätt eller i afsevärd omfattning idkades. Be-
drefves afverkningen åter för egen förädlingsrörelse, vore, såsom utskottet
förut uttalat, en särskild beskattning af den inkomst, sjelfva afverkningen
medfört, praktiskt utförbar.

Utskottet afstyrkte äfven nu motionen, och denna afslogs, lika som år
1888, af första kammaren samt godkändes af den andra, men föll vid
gemensam votering.

De förslag till en lämpligare beskattning af inkomst från skog, hvilka
under de senare årtiondena varit å bane, hafva utan undantag afsett utbytan-
det af den nuvarande fastighetsbevillningen mot inkomstbevillning. Särskildt
gäller detta beträffande »skogsrörelse å annans mark», hvilken, på sätt här ofvan
erinrats, icke enligt nu gällande bevillningsförordning lärer, såsom bevillnings-
utskottet vid 1890 års riksdag antog, kunna blifva föremål för inkomst-
bevillning.

*Komiténs
förslag.*

Naturligtvis skulle det låta sig göra att stadga, det inkomsten af
skogsrörelse å annans mark, för hvilken den, som drefve rörelsen, icke
vore pliktig utgöra fastighetsbevillning, skulle beskattas genom inkomst-
bevillning, med bibehållande af fastighetsbevillning för beskattning af skogs
afkastning i andra fall. Men en dylik anordning skulle lida af betänklig
brist på följdriktighet, i det att samma slags rörelse i ena fallet, eller om
den drefves af jordegaren, blefve beskattad genom fastighetsbevillning, men
i andra fallet, eller om den drefves af någon, till hvilken jordegaren upp-
låt tit sin rätt, genom bevillning för inkomst. Detta skulle dessutom vid
tillämpningen leda till en mängd svårigheter och oegentligheter. Om jord-
egaren upplåt tit rätt till afverkning af endast vissa träd å sitt skogsområde,
hvilket särdeles i rikets norra delar är vanligt, blefve det säkerligen svårt
att bestämma taxeringsvärdet för den del af skogen, öfver hvilken jord-
egaren fortfarande hade dispositionsrätt, och för hvilken han således fort-
farande skulle utgöra fastighetsbevillning. Bibehålles nu gällande treårsperiod
för fastighetstaxeringen, komme vidare en jordegare, som i början af den-
samma upplåt tit afverkningsrätt till större eller mindre del af sin skog, att för
återstående delen af taxeringsperioden få utgöra fastighetsbevillning för hela
skogen, på samma gång den, till hvilken afverkningsrätten upplåtits, kunde

Betänkande ang. Bevillningsförordn.

få vidkännas inkomstbevillning för kanske det värdefullaste af skogens afkastning.

Oafsedt dessa praktiska olägenheter, synes det komitén böra vara en oefftergiffig fordran, att vid beskattning af inkomst genom skogshushållning eller skogsrörelse, vare sig den sker å egen eller å annans mark, enahanda norm användes. Frågan gäller då i sjelfva verket, huruvida fastighetsbevillningen i och för sig är en lämpligare eller åtminstone lika så lämplig form för beskattning af afkastning af skog som inkomstbevillningen. Detta kan komitén emellertid icke för sin del medgifva.

Förut hafva franhållits åtskilliga bristfälligheter, hvilka äro förenade med den nuvarande bevillningsförordningens stadganden angående beskattning af skog och deras praktiska tillämpning. Men äfven om dessa bristfälligheter, såvidt görligt vore, undanröjdes, och således skogen till sitt rätta värde uppskattades och inbegreps i taxeringsvärdet för den fastighet, till hvilken den hörde, vore dermed icke alla svårigheter häfda. Med de vexlingar i värde, skogen underginge, såsom genom afverkning eller tillväxt, borde då fastighetens värde äfven underkastas motsvarande förändringar. Enligt nu gällande föreskrifter skall dock fast egendoms taxeringsvärde bibehållas för tre år i sender, och endast om brandförsäkringsvärdet i vissa fall förändrats, eller egendomsvärdet antingen genom ny- eller tillbyggnader, nya fabriksanläggningar eller andra inrättningar blifvit i betydligare mån förhöjdt eller genom inträffad eldsvåda, vattenflöde eller af annan dylik anledning märkligen förminskats, må jemkning ske. Att under uttrycket »dylik anledning» skulle kunna inbegripas äfven skogsafverkning, synes föga antagligt, men, äfven sådant förutsatt, kan dock nedsättning ej få ske, om skogsafverkningen, huru afsevärd denna än i och för sig må vara, likväl ej medfört det resultat att märkligen minska hela fastighetens värde, som på grund af betydande inegor och jordbruk kan vara särdeles stort. Med nuvarande bestämmelser kan således lätt inträffa, att, derest skogens värde verkligen tagits med i beräkningen vid fastighets-taxeringen, egaren får under någon tid utgöra fastighetsbevillning för skogen, ehuru densamma helt och hållet eller till större delen afverkats. Men äfven om föreskrifterna i förevarande hänseende skulle förtydligas och fullständigas, lär det icke utan synnerligen stora svårigheter vara möjligt att låta fastighetstaxeringen följa alla de vexlingar, skogsvärdet kan undergå. Dessutom måste naturligtvis dylika ofta återkommande vexlingar i fastigheternas taxeringsvärden blifva till största olägenhet, icke blott i beskattningshänseende, utan äfven i andra afseenden.

Skall afkastning af skog beskattas genom fastighetsbevillning, måste, för att erhålla det verkliga värdet å fastigheten vid den tid, taxeringen eger rum, äfven den växande skogens dåvarande värde beräknas. En sådan beräkning är emellertid särdeles vanskelig. Hänsyn måste nämligen dervid tagas ej mindre till skogsbeståndets täthet och växtkraft, olika trädslag och dimensioner än äfven till skogsområdets belägenhet, särskildt dess närhet till flottled eller andra kommunikationsleder. Redan en uppskattning af den virkesmängd, skogen innehåller, förutsätter en lokal undersökning och en sakkunskap, som icke kunna fordras af beskattningsmyndigheterna; åtminstone skulle en dylik uppskattning icke kunna af dem åstadkommas utan mycket stora omkostnader och besvär.

Vill man vidare följdriktigt genomföra principen om beskattning af afkastning af skog genom fastighetsbevillning och icke låta dylik afkastning i ett fall beskattas genom fastighetsbevillning och i ett annat genom bevillning för inkomst, blir vid upplåtelse af afverkningsrätt till skog af nöden, att, jemte det taxeringsvärde åsättes den skogsmark och växande skog, jordegaren förbehållit sig sjelf, den upplåtna skogen äfven särskildt taxeras för bestämmande af den bevillningsafgift, innehafvaren af afverkningsrätten har att därför erlægga. I det vanliga fall, att upplåtelsen afser allenast träd af vissa slag eller af vissa dimensioner, bör således särskildt värde åsättas så väl den del af stånds skogen, som är under afverkningsrätten inbegripen, som äfven den del deraf, hvilken fortfarande tillhör jordegaren, äfven om denne, såsom oftast är fallet, ej under tiden för afverkningsrättens giltighet har någon nämnvärd dispositionsrätt öfver denna del. Äro flere afverkningsrätter å samma skogsområde till olika personer upplåtna, blir nödvändigt att påföra en hvar af dem ett särskildt taxeringsvärde. Detta allt skulle emellertid, såsom lätt inses, blifva snart sagdt omöjligt att genomföra. Det vore väl ock föga rimligt att, såsom konsekvensen skulle fordra, stadga fastighetsbevillning för en afverkningsrätt, som kunde vara af så tillfällig beskaffenhet, att den föga skilde sig från inköp å stället af hugget virke, i hvilket senare fall någon fastighetsbevillning för köparen naturligtvis icke kunde komma i fråga. Sådana afverkningsrätter förekomma inom landets alla delar, och särskildt de talrika upplåtelserna af virkesfångst å kronans och andra allmänna skogar, hvilka utgöra mer än en tredjedel af rikets hela skogsareal, ske numera i regel blott för några månader.

Redan af förestående torde framgå, att fastighetsbevillningen är föga ändamålsenlig såsom allmän form för beskattning af afkastning från skog

eller inkomst genom skogsrörelse eller skogshushållning. Särdeles bjert visar sig dess bristfällighet i det ingalunda ovanliga fallet, att någon inköper en fastighet, afverkar derpå befintlig skog och, så snart detta skett, åter försäljer egendomen. Huru betydande inkomst, afverkningen och försäljningen af virket än må hafva lemnat, skall likväl densamma icke beskattas annorledes än genom bevillning för fastigheten, å hvars taxeringsvärde den köpeskilling, som för egendomen erlagts, och som med hänsyn till värdet af skogen kan hafva satts ganska högt, tilläfventyrs icke ens kommit att utöfva något inflytande. Det kan ock tänkas, att en person i nu afsedda fall undgår all bevillning, om fastigheten inköpes, efter det bevillning för året redan erlagts, och åter afyttras, innan ny taxering sker.

Att man hittills bibehållit fastighetsbevillningen för beskattning af afkastning från skog torde ock mindre hafva berott på öfvertygelsen om fastighetsbevillningens ändamålsenlighet härför än på svårigheten att erhålla en annan, fullt tillfredsställande form för ifrågavarande beskattning.

Den nuvarande bevillningsförordningen utgår tydligen från den allmänna grundsatsen, att det är den verkliga behållna inkomsten, som skall beskattas; och det är äfven denna, som vid inkomstbevillningen är föremål för taxering. Då man i afseende å fastigheter afvikit härifrån, har detta, såsom äfven framgår af Rikets vid 1859 och 1860 årens riksdag församlade Ständers skrifvelse till Kongl. Maj:t med öfverlemnande af då antagen bevillningsstadga, som ännu är i sina hufvuddrag gällande, skett därför, att man trott sig icke behöfva i hvarje fall efterforska den verkliga inkomsten af desamma, utan kunna som regel antaga, att de årligen lemnade en viss behållen inkomst i förhållande till sitt uppskattade värde, och att man således genom det senares taxering, hvilket kunde ske för något längre perioder i sender, erhöles på samma gång en fullt användbar och bekväm form för beskattning af inkomst från fastighet.

Om nu detta betraktelsesätt än må erkännas hafva vissa skäl för sig i fråga om fastighet, som användes för jordbruk, till bostad eller dylikt, lär det likväl icke kunna ega giltighet i fråga om den å en fastighet växande skog. I allmänhet gifver densamma icke någon regelbunden inkomst. Under hela uppväxtperioden erhålles icke någon nämnvärd sådan, men då skogen är fullväxt, lemnar den på en gång hela sin afkastning. Det kan då icke vara ändamålsenligt att beskatta denna afkastning genom en fastighetsbevillning, som utgår under hela den tid, skogen icke lemnar någon inkomst och således, strängt räknadt, icke heller ens någon tillgång att gälda den ålagda skatten.

Endast der i en egares hand ett större skogsområde finnes, hvilket är enligt skogshushållningsplan indeladt så, att der årligen afverkas ungefär lika mycket virke, kan fastighetsbevollning anses vara någorlunda på sin plats för att beskatta skogens afkastning. Dessa fall äro emellertid, åtminstone vid de enskilde skogarne, sällsynta undantag, och skola väl alltid så förblifva, enär årlig afverkning näppeligen är förenlig med rationel skogshushållning i de skogrikare delarne af vårt land, der skog bör skördas allenast med längre mellantider. Härtill kommer, att, äfven om fastighetsbevollning skulle kunna i dessa fall användas, detta icke hindrar, att direkt bevollning för inkomsten af skogen är äfven här i lika, om ej högre grad användbar. Fastighetsbevollningen måste nämligen i det hela anses såsom en ofullkomligare, om än af praktiska hänsyn påkallad form för beskattning af inkomst, och den bör därför icke utsträckas utöfver de fall, der den utan större olägenhet kan användas.

Mot fastighetsbevollningens användning i nu förevarande afseende kan ock erinras, att, om skogens värde bestämts med afseende derå, att densamma ännu under åtskilliga år borde stå under tillväxt, men en för tidig afverkning af densamma eger rum, hvartill fastighetstaxeringen och dermed följande skyldighet att för skogen utgöra skatt i sin mån kunna bidraga, skattebeloppen till stat och kommun blifva långt mindre än under normala förhållanden. Genom dylika åtgärder från skogsegarnes sida, hvilka äro långt ifrån sällsynta, kunna dessa sålunda till större eller mindre del undandraga sig att för skogen erlægga de utskylder, som eljest bort utgå.

På grund af hvad sålunda anförts, har komitén funnit sig böra ansluta sig till den grundsats, som jemväl varit, om ock mer eller mindre fullständigt, upptagen i alla de under de senare åren framställda förslag till en mera riktig och noggrann beskattning af afkastning af skog, eller att denna bör i regel genom inkomstbevollning beskattas.

Inkomstbevollningen har, beträffande afkastningen af skog, hvilken afkastning, såsom förut nämnts, icke i allmänhet är stadigvarande, utan vanligen tillgodogöres med vissa, oftast långa mellantider, det företrädet, att den endast utgår, då någon afkastning verkligen erhålles, samt både kan och bör efter dess storlek afpassas. Såsom skatteregleringskomitén i ämnet yttrade, torde det ock i allmänhet vara lika lätt att uppskatta afkastningen af skog, som det är svårt att taxera sjelfva skogens värde.

Äfven om växande skog i juridiskt hänseende är att betrakta såsom fast egendom, hindrar, enligt komiténs mening, detta icke, att den ej bör

beskattas såsom fastighet eller kapital, som antages gifva regelbunden inkomst, utan anses såsom en hvilande tillgång, hvilken först, när den realiseras, och i den mån den då lemnar behållen vinst, beskattas. I afseende å skogshushållning eller skogsrörelse bör i beskattningshänseende enahanda förhållande anses ega rum som i fråga om grufdrift. En grufva taxeras icke såsom fastighet, utan inkomstbevillning påföres egaren för den vinst, grufdriften lemnar.

Genom att afkastningen af skog beskattas medelst inkomstbevillning, vinnes ock, att skatten kan påföras den, som verkligen uppbär inkomsten, hvem denne än må vara, under det att med fastighetsbevillning svårighet härför ofta möter, och sådan densamma för närvarande är ordnad, det i regel är egaren, som skall utgöra bevillning för skogen, hvadan han ock blir den, som får skatta för all afkastning, som af skogen drages, i hvars hand denna än må stanna.

Då vid användande af inkomstbevillning den växande skogens värde naturligtvis icke skall inbegripas i fastighetens taxeringsvärde, varder detta senare jemväl underkastadt långt färre växlingar än eljest. På detta sätt minskas äfventyret för inteckningsinnehafvare, och fastigheten erbjuder en mera betryggande säkerhet för lån, hvarigenom jemväl villkoren för låns erhållande kunna blifva i viss mån lindrigare.

Den farhåga, bevillningsutskottet vid 1883 års riksdag uttalade, att, om inkomstbevillning i förevarande fall såsom allmän regel infördes, virkesfångst och försäljning af virke i mindre skala skulle blifva obeskattade, torde icke vara befogad, då väl i allmänhet afverkning och försäljning af virke böra blifva lika, om ej bättre kända i orten och för de lokala beskattningsmyndigheterna än andra inkomstkällor af samma tillfälliga natur.

Hvad kammarrätten i sitt ofvanberörda utlåtande anmärkt derom, att vid beskattning af inkomst från afverkning och försäljning af skog man icke, såsom vid beskattning af annan rörelse, i allmänhet kunde taga hänsyn till förhållandena under året näst före beskattningsåret, och att detta skulle vålla svårigheter vid taxeringen, lär icke heller förtjena något större afseende. Anmärkningen kan naturligtvis icke gerna träffa de fall, då försäljning af sjelfva skogen eger rum, utan endast fall, då afverkning och försäljning af skogseffekter försiggå. Som emellertid skogsafverkning nästan alltid sker under vintermånaderna, således i slutet af ett och i början af ett annat år, måste det enligt nu gällande grunder för inkomsttaxering blifva det senare årets beskattningsmyndigheter, som skola taxera inkomsten

af afverkningen i dess helhet; och de förhållanden, som betinga taxeringen, böra för dessa myndigheter lätteligen kunna föreligga i fullt utredt skick.

Då komitén omfattat den grundsatsen, att afkastning af skog bör genom inkomstbevillning beskattas, har komitén emellertid ansett, att i följande hänseende undantag härifrån borde ske. Så länge bevillning för fastighet ännu i vår skattelagstiftning bibehålles, torde nämligen den årliga husbehofsafkastningen af skog lämpligen kunna genom fastighetsbevillningen beskattas. I jordbruksfastighets taxeringsvärde bör ingå värdet såväl å inrösningsjorden med tillhörande byggnader som ock å afrösningsjorden, denna senare uppskattad efter dess större eller mindre produktivitet och den afkastning, den kan lemna såsom betesmark o. d., samt med hänsyn till den del af befintlig skog, som användes för fastighetens husbehof.

Denna del af skogens afkastning tillgodogöres nämligen mera regelbundet och kan sålunda anses hafva ett visst årligt medelvärde samt lämpar sig följaktligen lika väl som annan regelbunden afkastning af fastighet för beskattning genom fastighetsbevillning, en anordning, som torde vara så mycket ändamålsenligare, som en årligen återkommande uppskattning af värdet af den del af skogens afkastning, som användes för husbehofvet, blefve särdeles besvärlig.

Enligt såväl skatteregleringskomiténs förslag som Kongl. Maj:ts proposition i ännu till 1883 års riksdag skulle jemväl värdet af växande skog inbegripas i fastighetens taxeringsvärde, i den mån skogen ansågs erforderlig till husbehof. Visserligen uttalade sig bevillningsutskottet vid 1883 års riksdag, på sätt ofvan anförts, häremot och föreslog i stället, att afkastning af skog å egen mark skulle beskattas genom fastighetsbevillning och inkomstbevillning ifrågakomma endast, när afverkning egde rum till den utsträckning, att egendomens värde derigenom minskades. Detta förslag torde emellertid vara mindre välgrundadt. Utom att detsamma, när det talar om försäljning och afverkning af skog till den utsträckning, att egendomens värde derigenom minskas, är särdeles tvetydigt, då man ju å ena sidan kan säga, att hvarje afverkning af skog minskar det värde, egendomen utan en sådan afverkning skulle hafva, och å den andra att, äfven om en skogsafverkning, derigenom att den är större än återväxten, minskar skogens värde, den därför icke nämnvärdt behöfver inverka på hela fastighetens värde, om nämligen skogens värde har endast en under-

ordnad betydelse, så synes det komitén vara långt svårare att bedöma, när »öfverafverkning» sker, och inkomstbevillning således bör ifrågakomma, än att uppskatta värdet af skog, som användes till husbehof, och låta detta värde ingå i fastighetsvärdet, samt afkastningen af skogen i hvarje annat fall blifva föremål för inkomstbevillning. Man har nämligen då i de olika sätt, hvarpå skogens afkastning tillgodogöres, yttre och oomtvistliga kännemärken på, när det ena eller det andra slaget af bevillning skall komma till användning, under det att enligt utskottets förslag samma sätt för skogens tillgodogörande, t. ex. försäljning af skogsprodukter från egen mark, i ena fallet skulle beskattas genom inkomstbevillning och i det andra icke, alltefter en mer eller mindre subjektiv uppfattning, huruvida »öfverafverkning» skett eller ej.

Hvad samma utskott i förevarande fråga vidare ville göra gällande, nämligen att dubbelbeskattning skulle uppstå, om egaren inbesparade något af sitt husbehofsvirke och försälde detta, torde äfven vara mindre befogadt. Dubbelbeskattning inträder icke här mer än i hvarje annat fall, då någon af den inkomst, för hvilken han redan erlagt bevillning, sparar något, och i den mån han drager inkomst af hvad han sålunda hopsparat, för denna senare inkomst får i sin ordning utgöra bevillning.

Någon större svårighet för beskattningsmyndigheterna att bestämma värdet af den skog, som för husbehof användes, torde i allmänhet icke heller förefinnas. Huruvida en fastighet eger skog till husbehof eller icke, äfvensom om den har skog utöfver husbehofvet, äro förhållanden, hvilka äro väl bekanta i orten, och till hvilka vid hvarje fastighets försäljning tages nödig hänsyn. Att bestämma hvad en fastighet, som eger skog till husbehof, bör vara värd, i jämförelse med en annan likadan fastighet, som icke har skog, torde icke heller vara synnerligen svårt för de med förhållandena i orten förtrogna bevillningsberedningarna och taxeringsnämnderna. Om fastigheten har skog utöfver husbehofvet, behöfver denna icke af beskattningsmyndigheterna taxeras. Hänsyn till afkastningen häraf skall nämligen, enligt komitens förslag, tagas först, då densamma verkligen tillgodogöres, och denna afkastning skall då, i den mån den lemnar behållen vinst, genom inkomstbevillning beskattas.

Hvad som skall räknas till husbehofvet lär väl i de flesta fall framgå af sig sjelft. Dit hör naturligtvis höra hvad som användes till fastighets-egarens eller innehafvarens och hans underlydande, till fastigheten hörande, personals hushåll eller förbrukning samt fastighetens behof af byggnads-, stängsel- och redskapsvirke. I fråga om ett bruk, som eger skogar, bör

derför äfven hvad af skogens afkastning användes för personalens vid bruket konsumtion räknas till husbehofvet, och värdet af skogen till så stor del, som kräfvades härför, inräknas i fastighetsvärdet. Till husbehofvet får deremot icke hänföras den del af skogens afkastning, som egaren eller innehafvaren använder för egen förädlingsrörelse.

Slutligen torde i detta ämne förtjena anmärkas, att i de hushållsplaner, som finnas uppgjorda för skogarne till de inom olika trakter af landet befintliga allmänna boställen, äfven de till statsverket indragna, och i hvilka hushållsplaner skog för husbehofvet finnes beräknad och afsatt, en god ledning kan erhållas för beräkning af den virkesquantitet, som erfordras till husbehofvet äfven i andra fall.

Då helt olika grunder böra följas vid uppskattning af inrösnings- och af afrösningsjord, och för att i vissa fall en lämplig utgångspunkt må erhållas för bedömande af hvad befintlig ståndsog kostat dess egare, har komitén, som för öfrigt trott, att härigenom en större noggrannhet vid fastighetsskattningen skall ernås, ansett lämpligt, att vid fastighetstaxeringen särskilda värden åsättas inrösnings- och afrösningsjorden, i hvilken senares värde äfven bör inbegripas värdet af den skog, som för husbehofvet användes.

Tillgodogörandet af skog för annat ändamål än husbehofvet, vare sig det sker genom försäljning af sjelfva skogen, genom afverkning och försäljning af skogseffekter såsom timmer, ved och kol, eller slutligen genom virkesfångst för egen förädlingsrörelse, bör deremot, i den mån behållning uppstår, blifva föremål för inkomstbevillning.

Drifvas inköp och försäljning af skog eller skogseffekter såsom en formlig handelsrörelse, finnes ingen anledning att beskatta inkomsten deraf efter andra grunder än de allmänna bestämmelser, som i afseende å taxering af handelsrörelse gälla såväl beträffande beskattningssort som i öfrigt; och någon annan ändring i eller tillägg till bevillningsförfordningen i här afsedda fall torde icke erfordras, än att till förekommande af hvarje tvekan härutinnan i författningen angifves, att till inkomst af arbete må räknas äfven vinst af handel med skog eller skogseffekter. Detta gäller särskildt de fall, då sådan handel eger rum, utan att den, som utöfvar densamma, förvärfvat sig det område, der skogen är befintlig, eller med andra ord i fråga om »skogsrörelse å annans mark» utan samband med egen förädlingsrörelse.

Naturligtvis kan äfven försäljning af skog eller skogseffekter från eget område, »skogsrörelse å egen mark», antaga väsentligen samma karaktär och i sådant fall synas jemväl å densamma böra i beskattningshänseende tillämpas de allmänna föreskrifter, som gälla för handelsrörelse, och således bland annat beskattningssorten bestämmas efter de i § 12 c) och d) bevillningsförordningen stadgade grunder.

Vanligen torde emellertid försäljning af skog eller skogseffekter från egen mark icke kunna betraktas såsom en regelbunden handelsrörelse, utan snarare vara att anse såsom en mera tillfälligtvis anlitad inkomstkälla, som, enligt komiténs mening, äfven skall blifva föremål för beskattning i den mån densamma lemnat behållen inkomst. Vid taxering häraf bör förfaras i så nära öfverensstämmelse som möjligt med hvad som sker vid beräkningen af behållna inkomsten från hvarje annan tillfällig affärsverksamhet. Erforderlig hänsyn bör sålunda tagas till hvad skogen kostat i dens hand, som tillgodogör sig densamma, samt till utgiften för dess tillgodogörande, och endast det öfverskott, som försäljningssumman kan lemna utöfver dessa kostnader, bör blifva föremål för inkomstbevillning. Hvad som i öfrigt erhålles genom skogens realisering är att anse som ett frigjort kapital, och i den mån det derefter såsom kapital fruktburgöres, skall egaren för inkomst deraf beskattas. Hvad beskattningssorten i förevarande fall angår, anser komitén denna böra vara den ort, der skogsområdet är beläget. I allmänhet torde ock de försäljningar, som här afses, ega rum inom nämnda ort. Men äfven der så icke skulle vara fallet, bör inkomsten af försäljningen så mycket heldre der beskattas, som denna beskattning är afsedd att träda i stället för den fastighetsbevillning, som enligt nu gällande lagstiftning rätteligen skolas för den växande skogen utgå, och hvilken senare naturligtvis påföres inom den kommun, der skogen är belägen, hvilken kommun då äfven erhåller derå belöpande kommunala skattebidrag.

Hvarje försäljning af skog bör alltså, enligt komiténs mening, blifva föremål för inkomstbevillning, vare sig afyttring eger rum enbart af skogen eller af både skog och jord på en gång, i senare fallet dock naturligtvis endast för så stor del af försäljningssumman, som belöper å skogen.

Ingår skog till större eller mindre del i försäljning, utarrendering eller annan upplåtelse af fastighet, måste särskildt uppskattas, huru stor del af det belopp, som härför betingats, bör anses motsvara skogens värde. Endast härefter och med vederbörliga afdrag skall säljaren eller upplåtaren erlagga bevillning för inkomst af skogsförsäljningen. Härvid skulle kunna erinras, att en dylik uppskattning blifver särdeles vanskelig

vid vanlig försäljning af hemman samt vanlig upplåtelse af jordbruksfastighet, hvarvid äfven växande skog i allmänhet är inbegripen, utan att särskildt värde å denna senare utsättes. Svårigheten torde dock blifva mera skenbar än verklig.

Enligt komiténs förut omförmälda förslag skola nämligen vid taxering af jordbruksfastighet särskilda värden åsättas inrösnings- och afrösningsjorden. Hvad som då vid en försäljning eller upplåtelse icke belöper å afrösnings- och inrösningsjorden i förhållande till deras taxeringsvärden, får naturligtvis i allmänhet anses utgöra den växande skogens värde. Har således ett hemman försålts, och finnes icke särskildt bestämdt, hvad som af köpeskillingen belöper dels å inrösningsjorden och dithörande byggnader dels å afrösningsjorden och dels å växande skog utöfver husbehofvet, kan köpesumman för denna senare lätt beräknas med ledning af taxeringsvärdena för in- och afrösningsjorden. Skilnaden mellan dessa båda värden och köpeskillingen för hela fastigheten måste antagas utgöra köpesumman för skogen, därför säljaren, efter afdrag af hvad skogen kostat honom, bör erlagga inkomstbevillning.

Den anmärkning, kammarrätten, enligt hvad ofvan anförts, framställt vid skatteregleringskomiténs förslag att låta afkastningen af skog till husbehof taxeras genom fastighetsbevillning men skogens afkastning i öfrigt beskattas genom bevillning för inkomst, eller att detta skulle strida mot en rättvis och jemlik beskattning, då egare af en fastighet, som hade skog vida utöfver husbehofvet, men icke afverkade eller försålde något af skogen, ej skulle få utgöra högre bevillning än egare till en i öfrigt likadan fastighet, men saknande skog utöfver husbehofvet, ehuru den förra fastigheten vid en blifvande försäljning på grund af den sparade skogen naturligtvis betingade långt högre pris än den senare, torde icke träffa komiténs nu framlagda förslag, då enligt detsamma egaren till förstnämnda fastighet vid försäljning deraf ju skulle få utgöra bevillning för den behållna inkomsten af den i fastighetsförsäljningen ingående afyttringen af ståndskogen, under det att egaren till den sistnämnda fastigheten, i nu anförda exempel, skulle gå fri för dylik bevillning för inkomst.

Man skulle kunna erinra, att det står säljare och köpare öppet att genom att bestämma höga värden å inrösnings- och afrösningsjorden reducera växande skogens värde till ett minimum, hvarigenom säljaren undginge inkomstbevillning. En sådan åtgärd vore dock helt och hållet stridande mot köparens intresse, då härigenom taxeringsvärdet å jorden blefve uppdrifvet och han dessutom, om växande skogen på detta sätt

komme att stå honom till lågt pris, i så mycket högre grad finge i sin tur, derest han försålde skog eller skogsprodukter, vidkännas inkomstbevillning. Ur beskattningssynpunkt åter vore en dylik öfverenskommelse skäligen likgiltig, då, såsom synes, skatten i så mycket högre grad komme att drabba den nye egaren till fastigheten.

Då vidare, enligt komiténs förslag, den del af skogens afkastning, som åtgår till husbehofvet, skall tagas i beräkning vid fastighetens taxering och egaren således icke har att för denna del af skogens afkastning erlagga inkomstbevillning, bör icke heller, om fastigheten utarrenderas och arrendatorn berättigas till virke för husbehof, någon inkomsttaxering komma ifråga.

I de antagligen helt sällsynta fall, der arrendatorn af en jordbruksfastighet i arrendekontraktet erhåller rätt att afverka och försälja skog å den arrenderade fastigheten, är väl i regeln en bestämd och efter särskilda grunder utgående afgift härför aftalad. Med ledning häraf kunna således taxeringsmyndigheterna uppskatta såväl jordegarens vinst å upplåtelsen af den växande skogen som arrendatorns behållning af den skogsafverkning och försäljning, hvarå han sedermera må inlåta sig.

Hvad härefter beträffar de fall, då försäljning af skog eller skogseffekter icke eger rum, utan de senare användas i egen förädlingsrörelse, såsom inom sågverks- och trämasseindustrierna, vid masugnar och jernverk m. m., uppstår frågan, huruvida den vinst, som möjligen kunde antagas uppkomma genom sjelfva virkesfångsten, eller med andra ord den vinst, skogsegaren skulle hafva gjort, derest han å stället försålt skogseffekterna, öfver hufvud bör särskildt taxeras, eller om denna vinst icke heldre bör beskattas i sammanhang med förädlingsrörelsen.

Till stöd för den senare meningen kan anföras, att inköp och afverkning af skog för egen förädlingsindustri icke är att betrakta annorledes än som anskaffande af råmaterial för en rörelse, hvilket lika litet som annat inköp af sådant bör göras till föremål för särskild beskattning, att det är betydligt enklare att uppskatta vinsten å hela rörelsen, virkesfångsten och förädlingen inbegripna, och att detta jemväl måste anses mera rättvist, enär först, om rörelsen i sin helhet lemnat vinst, någon beskattning bör komma i fråga. Äfven om man skulle anse, att med hänsyn till värdet i orten virkesfångsten å en skogskomplex i och för sig lemnat behållen inkomst, kan nämligen denna inkomst upphävas och till och med

förbytas i förlust genom hvarjehanda orsaker, såsom misslyckad flottning, sämre resultat af samtidig afverkning å ett annat skogsområde eller genom förluster vid trävarornas försäljning.

Man torde icke kunna undgå att tillerkänna dessa skäl en ganska stor giltighet, och vore här endast fråga om statens intresse, skulle väl det naturligaste vara att låta taxeringen på en gång omfatta hela inkomsten af den industri, hvari skogsprodukter användas såsom ingående råmaterial. Men äfven respektive kommuner äro på det närmaste berörda af förevarande fråga, då den omständigheten, att bevillning till staten påföres ett skatteobjekt inom en kommun, utgör grund och förutsättning för skattskyldighet till densamma. Med hänsyn till kommunernas intresse har man erinrat, att sjelfva virkesfångsten utgör en mycket viktig del af särskildt trävaruindustrien, och att det är obilligt, att de kommuner, der ett omfattande afverkningsarbete försiggår, icke skulle hafva att påräkna något skattebidrag från denna rörelse. Det är ock hufvudsakligen omsorgen att tillförsäkra vederbörande kommuner, der de skogar äro belägna, från hvilka virket hemtas, behöriga skattebidrag, som framkallat hithörande motioner inom riksdagen.

Såsom förut flere gånger framhållits, skall enligt den nuvarande bevillningsförordningen skogens värde inbegripas i fastighetens taxeringsvärde, och afkastningen af skogen följaktligen beskattas genom bevillning för fastigheten. Genom de fastigheterna påförda kommunala utskylder borde således kommunerna erhålla tillhöriga skattebidrag, ehuru detta, såsom ofvan anförts, esomoftast icke i verkligheten inträffar, på den grund att skogens värde icke behörigen uppskattas vid bestämmande af fastighetens taxeringsvärde.

Då komitén omfattat den grundsatsen, att afkastning af skog bör i regel beskattas genom inkomstbevillning, har komitén på samma gång ansett det vara angeläget att tillse, det vederbörande kommuner icke genom en sådan anordning må gå miste om skatteobjekt, af hvilka de hittills haft rätt att åtnjuta bidrag till bestridande af sina utgifter.

Med afseende härå och då det eljest med den form för anskaffande af virke för förädlingsindustrien, som numera blifvit alltmer vanlig, nämligen inköp af skogshemman och skogsområden, lätt kunde inträffa, att egare af öfriga jordbruksfastigheter och andra skattskyldige inom en kommun, der dylika köp i mera betydande mån egt rum, blefve öfver höfvan tryckta af skatter till kommunen, har komitén velat föreslå, att, äfven om försäljning af skogseffekter icke sker, utan virkesfångst bedrifves för egen

förädlingsrörelse eller annat ändamål, som icke afser husbehofvet, virkesfångsten i och för sig må göras till föremål för inkomstbevillning, då densamma sker å egen mark. Virkesfångst af denna beskaffenhet, som nödvändigtvis påkallar en mer eller mindre fullständigt ordnad skogshushållning, synes jemväl rätteligen böra betraktas såsom en sjelfständig och för den skull särskildt beskattningsbar rörelse. I sjelfva verket är ock vanligen med förvärfvandet af skogsmark till evärdlig ego för egen förädlingsindustri förenad afsigten att bedriva den särskilda rörelse, som benämnes skogsbruk och består i att framalstra, vårda och skörda skog.

Sker deremot virkesfångst för egen förädlingsrörelse medelst afverkning å annans dertill upplätta mark, torde fullgiltiga skäl icke förefinnas att särskildt beskatta den vinst, som kunde antagas häraf uppstå. Denna form af virkesfångst kan nämligen icke anses väsentligt skild från inköp af hugget virke eller andra skogseffekter, i hvilket fall särskild beskattning gifvetvis icke eger rum. Då dessutom jordegare, som upplåter afverkningsrätt till skog, för den vinst, han derigenom gör, skall enligt komiténs förslag vara underkastad bevillning och dermed äfven skatt till kommunen, går denna senare icke miste om inkomst af det skatteobjekt, skogen utgör, äfven om den vinst, tillgodogörandet af afverkningsrätten kan tänkas lemna, icke blifver föremål för taxering derstädes.

Komitén har så mycket mindre ansett sig böra ifrågasätta, att virkesfångst å annans mark för egen förädlingsrörelse skulle blifva föremål för särskild taxering, som, åtminstone hvad den större sågverksindustrien beträffar, detta sätt för anskaffande af dess råmaterial lär blifva allt mindre vanligt, helst enligt lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd af den 25 april 1889 aftal, som allenast eller hufvudsakligen afse upplåtelse af rätt till afverkning af skog annorledes än till husbehof, icke hafva gällande kraft utöfver en tid af tjugu år. Beträffande äldre redan bestående femtioåriga afverkningsrätter utgå dessa allmänligen under nästkommande decennium, hvartill kommer att det numera blifvit alltmera vanligt, att innehafvare af afverkningsrätt återlemnar denna rätt till jordegaren långt före afverkningstidens slut mot medgifvande af denne, att vid pågående afverkning träd af något lägre minimidimension få tagas, än i upplåtelsehandlingen bestämts. Man kan ock därför med fog påstå att, om en lagstiftning nu skulle vidtagas i syfte att förflytta beskattningen af den andel i sågverkens behållna inkomst, som afverkningsrätter kunna lemna, från kustsocknarna till skogssocknarna, denna lagstiftning numera komme för sent. Då så är, torde det väl ännu mindre vara skäl att

sönderbryta trävaruindustriens behållna inkomst i tvenne delar, hvaraf den ena skulle anses vunnen genom förädling och försäljning samt beskattas å ort, der sågverket är beläget och exporten sker, den andra åter anses uppkommen genom fördelaktigt inköp af råmaterial och beskattas i bråkdelar på alla de orter, der sågverket eger afverkningsrätter.

Man skulle tilläfsventyrs vid komiténs nu omförmälda förslag vilja erinra, att detsamma medför den oegentligheten, att, om någon förvärfvat rätt till afverkning af skog å annans mark och derifrån omedelbart afyttrar skogseffekter, denna rörelse skall åsättas inkomstbevillning, hvarmed äfven i allmänhet skattskyldighet till vederbörande kommun inträder, men deremot, om virket icke försäljes utan användes för eget sågverk eller eljest för egen förädlingsindustri, någon taxering för inkomst af virkesfångst icke ifrågakommer, ehuruval arten af den rörelse, som inom kommunen bedrifves, i båda fallen är ungefär enahanda. Denna anmärkning eger emellertid enligt komiténs uppfattning icke berättigande. I förra fallet föreligger en helt och hållet afslutad affär, och inkomsten deraf måste följaktligen, likasom inkomsten af hvarje annan fullt utförd affärsverksamhet, blifva föremål för taxering. I senare fallet åter framträder icke någon särskild inkomstsumma, som kan läggas till grund för taxering. Något skäl att ändå söka uppställa en sådan finnes icke heller, då, såsom nämnts, det enda intresse, som kunde föranleda härtill, eller kommunens intresse att icke gå miste om skattebidrag, ju bör vara fullt tillgodosedt derigenom, att skattskyldighet till kommunen i regel inträdt för den behållna inkomsten af jordegarens upplåtelse af afverkningsrätt till skogen.

Ur kommunalbeskattnings synpunkt torde det deremot vara så mycket billigare, att virkesfångst å egen mark för egen förädlingsrörelse underkastas särskild inkomstbevillning, som, i motsats mot hvad fallet är i fråga om innehafvare af rätt till afverkning å annans mark, egaren af hemmanet eller skogsområdet med dess förvärfvande inträdt i ett mer eller mindre omfattande medlemskap i kommunen och dermed följande kommunala rättigheter. Detta bör gälla alla de fall, der virkesfångst sker å område, för hvilket den, som verkställer virkesfångsten, är pliktig erlægga fastighetsbevillning. Med dem böra, enligt komiténs mening, likställas de fall, då virkesfångst eger rum å område, som af staten upplåtits till bergshandteringens understöd, till sågverk eller kanalbolag. Härvid torde nämligen innehafvaren af skogsområdet mera vara att jemföra med egare till skog än med innehafvare af afverkningsrätt å enskild mark.

Då vid upplåtelse af skogsområde från statens sida i nyss omförmälda fall uteslutande eller hufvudsakligen torde afses rätt till virkesfångst, samt denna förmån efter komiténs förslag skall beskattas genom inkomstbevällning, har komiten jemväl föreslagit, att den nu i § 2 bevällningsförordningen stadgade skyldigheten för innehafvare af ifrågavarande skogsområden att för dem utgöra fastighetsbevällning måtte upphävas.

Vid taxering af behållna inkomsten af virkesfångst för egen förädlingsrörelse i de fall, der denna virkesfångst skall såsom särskild rörelse beskattas, har man att, likasom eljest, taga erforderlig hänsyn till kostnaderna för skogens förvärfvande, vård och tillgodogörande. Först efter nödiga afdrag härför bör beskattningsbar inkomst anses hafva uppkommit.

Någon svårighet för denna senares beräkning möter emellertid här, då man icke, såsom vid omedelbar försäljning af virke kan taga till utgångspunkt en viss försäljningssumma, utan virkets värde måste bestämmas efter i orten gällande pris. Denna svårighet torde dock, åtminstone i de distrikt, der skogsafverkning allmännen bedrifves, icke blifva så stor, då der allmänt är känt hvad virket gäller å olika ställen och vid olika flottleder. Inom den större och väl ordnade trävaruindustrien föres dessutom vanligen särskildt konto för hvarje skogsområde, upptagande såväl värdet å derstädes afverkadt timmer som skogens ursprungliga och sedermera efter hand amorterade pris. Härigenom eger äfven den skattskyldige en möjlighet att styrka, huruvida behållen inkomst genom virkesfångsten uppstått eller ej.

Har virkesfångst sålunda särskildt beskattats, följer af sig sjelft, att den icke dessutom i och med förädlingsrörelsen bör göras till föremål för beskattning. All anledning härtill förfaller ock, om, såsom väl torde vara regel, skilda konti föras för afverkningen eller virkesfångsten å ena och för förädlingsrörelsen å andra sidan, eller om i allt fall råmaterialet efter det pris, det eger i orten, der det hemtats, debiteras förädlingsrörelsen. Skulle detta deremot ej vara händelsen, och således någon utgift för råmaterial i virke eller andra skogseffekter icke vara för förädlingsindustrien upptagen, bör naturligtvis vid taxering af den inkomst, förädlingsindustrien lemnar afdrag ske för värdet af det redan beskattade virket med belopp, som motsvarar dess gängbara pris i orten, der det afverkats.

Komitén har icke förbisett, att vid dess förslag om beskattning af inkomsten från försäljning af skog och skogsprodukter samt från virkesfångst kan göras den invändning att, då, såsom förslaget åsyftar och tillbörligt är, vid uppskattning af den behållna inkomsten nödig hänsyn måste tagas till hvad skogen kostat i dens hand, som tillgodogör sig densamma, svårigheter och oegentligheter vid beräkningen häraf kunna uppkomma.

Utan att underskatta betydelsen af denna invändning, får komitén i afseende å densamma erinra, att inköpssumman för skogen eller det värde, densamma för egaren bör anses hafva från början haft, i de allra flesta fall låter sig tillförlitligen utrönas, och att den fördelning af en jordbruksfastighets värde, komitén föreslagit skola göras, i särskildt värde å inrösnings- och å afrösningsjorden, det senare omfattande värdet af sjelfva skogsmarken och afkastningen af växande skog till husbehof, kan lemna den bästa ledning härutinnan.

I de talrika fall, der egarne genom arf eller köp under äldre tider, då växande skog skattades till mycket lägre värde än nu, kommit i besittning af skogen, torde man utan vidare kunna i allmänhet antaga, att all den afkastning, skogen utöfver husbehofvet lemnar, är att, efter afdrag af omkostnaderna för skogens tillgodogörande, anse såsom beskattningsbar inkomst.

Komitén har icke kunnat annat än hålla före, att det af komitén föreslagna sätt för taxering af inkomst af skog erbjuder i praktiskt afseende färre vanskligheter än det nuvarande, enligt hvilket denna afkastning skall beskattas genom fastighetsbevillning, hvilket i flertalet fall, enligt erfarenhetens vittnesbörd, icke alls ledt till åsyftadt resultat; och detta har för komitén varit ett ytterligare skäl att ansluta sig till den, enligt komiténs mening, principiellt riktigare grundsatsen, att inkomst af afkastning från växande skog bör beskattas först, då inkomst uppstår, eller med andra ord genom inkomstbevillning.

Hvad komitén ofvan anført i fråga om inkomstbevillning för afkastning af skog har icke afsett afkastningen af de skogar, som tillhöra staten och för dess räkning förvaltas. Skulle afkastningen af statens skogar göras till föremål för inkomstbevillning, förutsatte detta en ändring af den nuvarande bestämmelsen i § 11 mom. 2 bevillningsförordningen, enligt hvilken staten är frikallad från utgörande af sådan bevillning. Tillräckliga skäl att föreslå ändring häruti har komitén ansett icke förefinnas.

Enligt bevillningsförordningen erlägges visserligen icke heller fastighetsbevillning af staten, men i särskild taxeringslängd skall upptagas, bland annat, staten tillhörig fast egendom, med undantag för jernvägar och andra i § 4 c) af förordningen omförmälda anläggningar. Beträffande skattskyldighet till kommun innehåller gällande förordning om kommunalstyrelse på landet, §§ 57 och 58, i olikhet med förordningen om kommunalstyrelse i stad, hvilken gör skattskyldigheten till stadskommunen beroende uteslutande deraf, att den skattskyldige erlägger bevillning till staten, att till landskommunens utgifter är skyldig bidraga en hvar, som inom kommunen eger eller brukar hemman, hemmansdel eller annan i mantal satt jord eller från hemman under full eganderätt afsöndrad eller till allmän bevillning för sig taxerad fastighet, samt vidare, i fråga om grunderna för fyrktalssättningen, att för sådan *jordbruksfastighet*, för hvilken bevillning ej erlägges, skall fyrktal påföras efter det belopp, som, derest bevillning för densamma enligt art. II bevillningsstadgan skulle utgå, på grund af taxeringsvärdet mot sådan bevillning svarar.

Af bevillningsförordningen, §§ 3—5, framgår, att all fast egendom, med undantag af kanaler, jernvägar och andra farvägar eller farleder samt flottleder med tillhörande mark och byggnader, skall äsättas taxeringsvärde, och härvid upptagas antingen såsom jordbruksfastighet eller såsom annan fastighet. Hvad som skall hänföras till annan fastighet är i § 5 uttryckligen angifvet. Derunder faller icke jord, som användes för skogsbörd. Enligt samma § skall deremot skogsområde, som staten till enskilde upplåtit, upptagas såsom jordbruksfastighet. Skogsområden, som staten har under egen disposition, måste då naturligtvis äfven räknas till dylik fastighet.

Då sålunda staten tillhöriga skogsområden böra såsom jordbruksfastighet uppskattas, skulle dermed kunna inträda skyldighet att för dem utgöra skatt till vederbörande kommun. Uti en Kongl. resolution af den 21 januari 1881 har en hithörande fråga varit föremål för pröfning, men der förklarades, att kronopark icke vore hänförlig till jordbruksfastighet, hvarför yrkande, att kommunalutskylder skulle för sådan erläggas, då blef afslaget. En sådan uppfattning torde emellertid, efter hvad ofvan anförts, icke stå i öfverensstämmelse med nu gällande 1883 års bevillningsförordning. Särskildt lär den icke ega giltighet i fråga om de under statens omedelbara förvaltning stående skogar, hvilka tillyda vissa hemman eller hemmansdelar.

Tillämpades vid taxering af statens skogar de af komitén föreslagna allmänna grunder i fråga om uppskattning af jordbruksfastighet, enligt hvilka i fastighetsvärdet skall inbegripas värdet af stånds-kogen allenast till

så stor del, som användes för husbehof, skulle emellertid följdén blifva, att bidrag till kommunala utgifter icke komme att utgå efter dessa skogars egentliga värde och afkastning. Detta har synts komitén så mycket obilligare, som det numera blifvit ganska vanligt, att staten från enskilde förvärfvar och till kronoparker utlägger hemman eller hemmansdelar, hvarigenom sålunda skatteföremålen inom en kommun kunna i afsevärd mån minskas. Derest, såsom icke oantagligt är, en dylik kapitalplacering från statens sida alltmer skulle anses vara att föredraga framför bibehållandet af jordbruksdomäner, kommer risken för skogskommunerna uti ifrågavarande afseende att ytterligare ökas.

Med hänsyn till hvad sålunda anförts, och då i fråga om statens skogar de svårigheter för uppskattning af deras värde icke möta, som förefinnas beträffande enskilda skogar, i det att skogshushållningsplaner, upptagande förstnämnda skogars beskaffenhet och afkastningsförmåga, i allmänhet finnas, samt då vidare afkastningen af statens skogsområden regelbundet tillgodogöres och därför denna afkastning kan beräknas till ett visst årligt medelvärde samt skogens kapitalvärde derefter uppskattas, har komitén ansett att beträffande skogsområden, som innehafvas af staten, ståndskogens hela värde bör i taxeringsvärdet inbegripas.

Komitén, till hvars uppdrag icke hört att föreslå några förändringar i de allmänna grunder, hvarpå den nuvarande bevillningslagstiftningen hvilar, har sökt att utan rubbning af dess bestämmelser i öfrigt, enligt hvilka afkastning af fast egendom i allmänhet skall genom fastighetsbevillning beskattas, samt för inkomst af rörelse bevillning erläggas å hvarje ort, der densamma till någon hufvudsaklig gren eller på mera sjelfständigt sätt drifves, i förordningen införa de föreskrifter, som skulle betingas af de grunder för beskattning af inkomst af skog, komitén omfattat.

Dessa föreskrifter skulle afse:

att vid taxering af jordbruksfastighet särskilda värden sättas å inrösnings- och afrösningsjorden;

att vid uppskattning af staten tillhörigt skogsområde växande skogens hela värde inbegripes, men att eljest vid bestämmande af fast egendoms taxeringsvärde hänsyn tages till afkastningen af växande skog, allenast i den mån densamma användes till husbehof;

att i öfrigt inkomst genom afkastning af skog beskattas genom inkomstbevillning;

att för den skull den nu i § 2 af bevillningsförordningen stadgade skyldighet för innehafvaren att erlagga fastighetsbevillning för »skogsområde, som blifvit upplåtet till bergshandteringens understöd, till sågverk eller kanalbolag» må upphöra;

att inkomstbevillning bör för behållna inkomsten utgöras, såväl när försäljning af skog eller skogseffekter drifves såsom handelsrörelse, som äfven när dylik försäljning eger rum från område, för hvilket den, som verkställer försäljningen, är pliktig utgöra fastighetsbevillning;

att, äfven om försäljning af virket ej sker, dylik bevillning bör erläggas för virkesfångst utöfver husbehofvet å område, för hvilket den, som verkställer virkesfångsten, är pliktig utgöra fastighetsbevillning, eller å skogsområde, som blifvit af staten upplåtet till bergshandteringens understöd, till sågverk eller kanalbolag; samt

att vid taxering af inkomst genom försäljning af skog eller skogseffekter eller genom virkesfångst från eget område, taxeringen skall ske i den ort, der skogen är belägen.

De förändringar i gällande bevillningsförordning, komitén sålunda funnit af nöden, hafva sammanfattats i följande

Förslag till ändringar

af

**§§ 2, 3, 5, 8 och 12 i Kongl. Förordningen ang. bevillning af fast egendom samt af inkomst den 14 September 1883;
äfvensom i instruktionen för taxeringsmyndigheterna.**

§ 2.

Bevillning för fast egendom erlägges af *egaren*, utom i följande fall, då bevillningen utgöres af *innehafvaren*, nämligen:

a) *för jordegendom, som besittes med stadgad åborätt, eller är af allmän myndighet eller af stiftelse till begagnande mot lifstidsstädja upplåten, samt för skogsområde, som innehafves af stad eller annan menighet;*

b) — — — — —

c) — — — — —

§ 3.

Mom. 1. *Fast egendom skall uppskattas till sitt verkliga värde. Detta värde bestämmes med ledning af de om hvarje särskild egendoms storlek, beskaffenhet och afkastning inhemtade upplysningar samt erhållna uppgifter om arrende- eller hyresafgifter, köpeafhandlingar och värderingar för egendomens belåning eller försäkrande mot brandskada. I fråga om jordbruksfastighet skall härvid hänsyn tagas till skogs afkastning, allenast i den mån densamma användes till husbehof; dock att beträffande skogsområde, som innehafves af staten, växande skogens hela värde inbegripes i fastighetens värde.*

Mom. 2. — — — — —

Mom. 3. — — — — —

Mom. 4. — — — — —

§ 5.

Vid uppskattning af fast egendom skola särskilda värden, slutande å fulla hundratal kronor, utsättas:

a) *å jordbruksfastighet:*

för inrösnings- och afrösningsjord, hvar för sig, med iakttagande af hvad i § 3 mom. 1 stadgas, för hvarje hemman och jordlägenhet eller, om hemmanet eller lägenheten består af två eller flere brukningsdelar eller af söndring af jord derifrån egt rum, för hvarje sådan brukningsdel eller jordafsöndring; samt

för skogsområde, som innehafves af staten, vare sig det tillyder visst hemman eller icke, äfvensom för skogsområde, som omförmäles i § 2 a);

b) — — — — —

§ 8.

Mom. 1. — — — — —

Mom. 2. Till inkomst af arbete räknas:

a) inkomst af rörelse eller yrke, såsom

1:o) af bergsbruk, kalk- och stenbrott jemte dertill hörande verk, inrättningar och näringar; qvarnar och sågverk; fabriker, mekaniska verkstäder, bränvinsbrännerier och andra för varors tillverkning eller förädling anlagda inrättningar; mejerihandtering och andra binärningar till jordbruket, i den mån de icke afse tillgodogörande af eget jordbruks produkter; penningarörelse, handelsrörelse, *hvertill äfven räknas handel med skog eller skogseffekter*, skeppsrederi, sjöfart, handtverk eller annan näring;

2:o) *af försäljning af skog eller skogseffekter samt af virkesfångst för annat ändamål än eget husbehof från område, för hvilket den, som verkställer försäljningen eller virkesfångsten, är pliktig utgöra fastighetsbevillning, äfvensom af virkesfångst från skogsområde, som blifvit af staten upplåtet till bergshandterings understöd, till sågverk eller kanalbolag;*

3:o) (lika med nuv. 2:o),

4:o) (lika med nuv. 3:o).

§ 12.

Skattskyldig taxeras för inkomst af kapital och arbete:

a) — — — — —

b) *idkare af rörelse, som i § 8 mom. 2 a) 2:o omförmäles, för inkomst deraf, der skogsområdet är beläget;*

c) (lika med nuv. b));

d) (lika med nuv. c));

e) (lika med nuv. d));

f) (lika med nuv. e));

g) (lika med nuv. f));

h) (lika med nuv. g));

i) (lika med nuv. h)).

För annan — — — — — vistas.

Instruktionen för taxeringsmyndigheterna.

Uppskattning af fast egendoms värde.

§ 1.

Värdet af *fast egendom* föreslås och bestämmes med ledning af:

1:o) jordbruksegendom tillhörande *areal* i åker, äng, skogs- eller betesmark, jemte särskilda förmåner såsom vattenfall, torfmosse, lastageplats,

fiske, som ej är i jordebok särskildt upptaget, m. m. äfvensom *utsäde* och *kreatursbesättning* vid egendomen; börande härvid jemväl behörigt afseende fästas vid *såväl in- som afrösningsjordens läge och beskaffenhet, tillgång på skog till husbehof* amt beloppet af de grundskatter och öfriga allmänna utskylder, med undantag af bevillningen, hvarmed egendomen är belastad, skolande, då frälseränta förenats med eganderätten till den jord, hvaraf sådan ränta dittills utgått, vid bestämmandet af fastighetens värde detsamma ökas med ett belopp motsvarande räntans kapitalvärde beräknadt efter 5 procent;

2:o) — — — — —

3:o) den för sådan, under loppet af nästföregångna tre år, försäld egendom senast betingade *köpeskillning*, så vida icke derunder inbegripits godtgörelse för inventarier eller växande gröda, eller köpet afslutats mellan nära anhöriga, eller vid försäljningen förbehåll gjorts om så kallade undantagsförmåner, eller dervid förekommit andra särskilda omständigheter, som skäligen anses hafva inverkat på köpeskillningens bestämmande utöfver eller under egendomens verkliga värde; börande vid bestämmande af detta värde afseende icke fästas å beskaffenheten af sådana byggnader, som på egendomens afkastning icke hafva något egentligt inflytande, *eller å värdet af skog utöfver hvad för husbehofvet erfordras*, likasom värdet af kreatur, redskap och andra inventarier, eller förlag vid jordbruksfastighet icke hellre må vid fastighetsvärdets bestämmande tagas i beräkning;

4:o) — — — — —

5:o) — — — — —

6:o) — — — — —

7:o) — — — — —

8:o) *vid taxering af skogsområde, som innehafves af staten, beräknas jemväl växande skogens hela värde.*

— — — — —
— — — — —

Uppskattning af inkomst genom försäljning af skog eller skogseffekter, eller af virkesfångst, af bergsbruk och dertill hörande näringar samt qvarnar och fabriker m. fl. verk och inrättningar.

§ 3.

Vid beräkning af inkomst genom försäljning af skog och skogseffekter samt genom virkesfångst hafva taxeringsmännen att noggrannt göra sig underrättade

om mängden och beskaffenheten af hvad som försålts eller annorledes tillgodo-
gjorts, om därför belöpande inköps- och afverkningskostnad samt om den köpe-
skilling, det försålda betingat, eller det värde annorledes använt virke med hänsyn
till förhållandena i orten kan anses ega, jemte de öfriga omständigheter, som på
ett rätt bedömande af hithörande taxeringsfrågor kunna inverka.

§ 4.

Mom. 1 (lika med nuv. § 3).

Mom. 2 (lika med nuv. § 4).

Grunden för fördelning på särskilda orter af bankbolags beskattningsbara inkomst.

Den andra fråga, som blifvit till komitén hänskjuten, rörer fördelningen af bankbolags beskattningsbara inkomst af rörelse mellan de orter, der rörelsen skall beskattas. Det heter härom i den af statsrådet och chefen för kongl. finansdepartementet till komitén öfverlemnade promemoria:

»Vid beskattning af bankbolag har det ofta visat sig förenadt med svårighet att finna en rättvis grund för det beskattningsbara inkomstbeloppets fördelning mellan bankens särskilda kontor. Der man egt tillförlitlig kännedom om bruttoinkomsten vid hvarje kontor, i hvilket hänseende uppgift ock bör enligt § 16 i bevillningsförfordningen till beskattningsmyndigheterna aflemnas, har till grund för fördelningen lagts förhållandet mellan bruttoinkomsten och nettovinsten å rörelsen i dess helhet, så att vid hvarje kontor nettovinsten uträknats efter nyssnämnda förhållande. I de flesta fall hafva emellertid, antagligen till följd af ovisshet om hvad med bruttoinkomst vid hvarje särskildt kontor rätteligen skolat förstås, de från bankerna lemnade taxeringsuppgifterna icke varit af den beskaffenhet, att de olika kontorens beskattning kunnat grundas på en beräkning, hvarför bruttoinkomsten vid hvarje kontor skolat tjena till utgångspunkt. Önskligt synes därför, att i författningen närmare angifves hvad med bruttoinkomst i detta fall är att förstå.

Vidare och då känt är, att vid vissa afdelningskontor en betydande inlåningsrörelse bedrifves, medan afsevärd utlåning derstädes icke förekommer, synes det böra komma under öfvervägande, huruvida ett rättvisare beskattningsresultat skulle åstadkommas derigenom, att till utgångspunkt för hvarje kontors taxering i stället för bruttoinkomsten toges rörelsens omfång d. v. s. summan af in- och utlåning vid hvarje kontor.

Slutligen torde, äfven för det fall att enligt någon af nyssnämnda grunder en allmän regel för beskattningens fördelning mellan en banks

särskilda kontor kan uppställas, böra tagas i bepröfvande, huruvida och i hvilken mån hufvudkontoret må ega att i beskattningshänseende tillgodoräkna sig ränta å förlag, som från samma kontor till afdelningskontoren öfverlemnas.»

I förevarande ämne innehåller nu gällande bevillningsförfordning i § 12 b), att bankbolag skall beskattas, der bolagets rörelse drifves, vare sig genom hufvud-, afdelnings- eller kommissionskontor, och i § 16, att styrelsen för hvarje bolag, som är med Kongl. Maj:ts oktroj försedt eller fått sin bolagsordning af Kongl. Maj:t stadfäst och antingen står under offentlig kontroll eller har inskränkt ansvarighet enligt Kongl. Förfordningen den 6 Oktober 1848, åligger att före April månads utgång hvarje år till vederbörande myndigheter lemna utdrag af bolagets senast afslutade räkenskaper, utvisande beloppet af hela den under räkenskapsåret uppkomna vinst, ränta å eget kapital inräknad; och bör sådant utdrag utvisa denna vinst fördelad på hvar och en af de orter, der rörelsen enligt § 12 bör beskattas, jemte bruttoinkomsten å hvarje särskildt ställe.

Vid afgörandet af uppkomna tvister om en bankrörelses beskattning å olika orter har man, såsom ofvan är antydt, isynnerhet i äldre utslag vanligen gått så till väga, att, der man känt bankens hela såväl nettovinst som bruttoinkomst och bruttoinkomsten vid de särskilda kontoren, man förklarar banken böra å hvarje särskild ort taxeras till det belopp, som erhållits genom att fördela nettovinsten så, att denna vinst å hvarje ort komme att förhålla sig till bruttoinkomsten derstädes som bankens hela nettovinst till bankens hela bruttoinkomst.

Denna utväg har emellertid ofta icke kunnat användas, enär man saknat uppgifter om ett bankbolags bruttoinkomst såväl i dess helhet som isynnerhet å hvarje särskild ort. Vid användningen af ifrågavarande utväg möter dessutom alltid den stora svårigheten att bestämma hvad som skall anses såsom »bruttoinkomst».

Uti de bevillningsförfattningar, som föregingo nu gällande bevillningsförfordning, fanns icke någon föreskrift, att jemte nettovinsten bruttoinkomsten å hvarje särskild ort skulle uppgifvas. Bestämmelsen härom föreslogs utan någon närmare motivering af skatteregleringskomitén i dess förslag till bevillningsförfordning och upptogs sedermera i nuvarande 1883 års förfordning i ämnet. Stadgandet torde närmast hafva tillkommit i syfte att bereda taxeringsmyndigheterna tillfälle till kontroll öfver riktigheten af vederbörandes uppgifter om nettovinsten å de särskilda orterna. Till en sådan kontroll äro emellertid uppgifterna om bruttoinkomsten föga lämpliga,

då skilda uppfattningar råda om hvad med bruttoinkomst menas, och i bevillningsförordningen icke heller finnes någon bestämd regel, huru denna inkomst bör beräknas.

Några fullt tillfredsställande regler härför torde ock svårigen kunna lemnas, i synnerhet om de, såsom väl vore erforderligt, skulle gälla samtliga de verk och bolag, hvilka i § 16 bevillningsförordningen äro omförmälda. Komitén har ock för sin del ansett bestämmelser i detta afseende öfverflödiga, då dem förutan såväl bör kunna ernås, att nettovinsten af en rörelse varder efter riktiga grunder beräknad och fördelad å de olika orter, der rörelsen drifves, som ock beskattningsmyndigheterna ega tillfälle att utöfva all nödig kontroll häröfver.

Komitén har derfor velat hemställa, att föreskriften i § 16 mom. 1 bevillningsförordningen, enligt hvilken i der afsedda fall uppgifter skola lemnas om »bruttoinkomsten å hvarje särskildt ställe», måtte ur förordningen utgå.

Hvad beträffar frågan, huru ett bankbolags vinst rätteligen bör till beskattning fördelas å bankens olika kontor, är det, såsom i ofvannämnda promemoria anförts, egentligen i tvenne hänseenden tvist yppat sig, nämligen huruvida afdelningskontor skall vidkännas ränta å förlag från hufvudkontoret och således afdelningskontorets beskattningsbara inkomst med detta räntebelopp minskas samt hufvudkontorets i motsvarande mån ökas; och vidare, derest ett afdelningskontors rörelse hufvudsakligen eller åtminstone till öfvervägande del bestått i inlåning från allmänheten och därför, om man enbart betraktar rörelsen vid detta kontor, icke lemnar någon i räkenskaperna synlig vinst, huruvida bankrörelsen vid detta kontor skall alldeles undantagas från beskattning.

I praxis har man, såvida bankbolaget i sina räkenskaper påfört afdelningskontor ränta, låtit detta förhållande gälla äfven i beskattningshänseende; och man har jemväl medgifvit, att, äfven om i bankens räkenskaper ränta på förlag alls icke eller till mycket låg räntefot påförts afdelningskontor, sådan ränta finge vid taxeringen beräknas och sättas till den högre räntefot, som för de å depositionsräkning innestående medel under räkenskapsåret varit vanlig. Äfven om en bank påfört vissa af sina afdelningskontor ränta å förlag, men beviljat ett eller annat dylikt kontor räntefritt förlag, har denna olikhet, hvarigenom en ort gynnats i förhållande till andra, icke vunnit rättelse vid taxeringen.

Vid kontor, der bankrörelse uteslutande eller till hufvudsaklig del bestått i inlåning, har slutligen i vanliga fall beskattningsbar inkomst ansetts

alldeles icke eller endast till ringa belopp uppstå, hvarför de orter, der dylika kontor funnits, i motsvarande mån gått miste om skatt af bankrörelsen.

Lösningen af båda dessa frågor, hvilka, såsom lätt inses, icke egentligen beröra statens, utan vederbörande kommuners intressen, beror, enligt komiténs mening, närmast och i första hand deraf, huruvida ett bankbolags rörelse vid dess särskilda kontor bör betraktas såsom en enda gemensamt bedrifven rörelse eller de olika kontorens verksamhet skall anses såsom från hvarandra fristående affärer.

Utgår man från den senare åskådningen, kan det mycket väl försvaras, såväl att hufvudkontoret får åtnjuta ränta å lemnadt förlag, som ock att ett kontor, der inlåningen öfverstiger utlåningen, icke anses lemna inkomst.

Man skulle väl kunna erinra, att ett afdelningskontor dock alltid borde anses ega rätt till en viss andel i bankens eget kapital och, derest banken vore sedelutgifvande, äfven i dess sedelstock, samt att endast för den del af förlaget, som öfversköte denna andel, hufvudkontoret borde få tillgodoföra sig ränta. Ifrågavarande andel torde emellertid vara ytterst vanskelig att bestämma, och mot nämnda åsigt kan, med ofvanberörda utgångspunkt eller att hvarje bankkontor är en fristående affär, med fog göras gällande, att det bör stå ett bankbolag öppet att afgöra, på hvilka villkor ett bankkontor skall inrättas, och att, om detta sker under förutsättning, att afdelningskontor icke skall hafva någon andel i bankens sedelstock eller kapital, ränta å hela det lemnade förlaget bör hufvudkontoret tillgodoföras.

Detta sätt att betrakta en banks olika kontor och deras verksamhet såsom från hvarandra skilda affärer torde emellertid vara mindre riktigt och äfven i allmänhet sakna stöd i de verkliga förhållandena. Bankens verksamhet är väl i grund och botten en enda, likasom det är ett enda bolag, som erhållit oktroj för sin rörelse eller stadfästelse å sin bolagsordning. Härvid betraktas bankbolaget och dess verksamhet, äfven om denna förgrenar sig å flera orter, såsom ett gemensamt helt. Detsamma bör äfven, enligt komiténs uppfattning, ske i beskattningshänseende. I sjelfva verket torde det ock kunna med fullt fog ifrågasättas, om icke just detta är hvad som åsyftas i den nuvarande bevillningsförordningen, då der i § 16 talas om bankbolags hela vinst och denna vinst *fördelad* på de olika orterna. Men uppfattar man strängt och följdriktigt ett bankbolags rörelse såsom en *gemensam* rörelse, torde de svårigheter, man velat finna vid beskattningen af en banks vinst å de särskilda ställen, der rörelsen drifves, af sig sjelfva försvinna.

Betraktas rörelsen såsom en enda, kan det nämligen icke gerna blifva tal om, att det ena kontoret skulle vara förlagsgifvare till det andra. Bankbolaget hör icke rätteligen kunna anses på en gång sjelft förlagsgifvare och förlagstagare. Det förlag, en bank använder, kan icke betraktas annorlunda än såsom gemensamt för hela dess rörelse, och ränta å detta förlag, i den mån det är lånt rörelsekapital, äfvensom omkostnader och lidna förluster, vid hvilket kontor dessa omkostnader och förluster än må hafva uppstått, böra afräknas, innan vinst å bankrörelsen i dess helhet kan anses hafva uppkommit. I sjelfva verket drabbar ju ock en vid ett kontor uppkommen förlust, åtminstone i den mån den icke betäcket af vinsten vid detta kontor, bankrörelsen i dess helhet. Säkerligen skulle det synas icke så litet obilligt, om beskattningsmyndigheterna ville göra gällande, att, om vid ett afdelningskontor förlust uppstått, som öfverskrede vinsten derstädes, detta anginge endast taxeringen i den ort, der kontoret låge, men att å öfriga orter banken skulle fullt taxeras för der uppkommen behållning. Detta skulle emellertid kunna blifva fallet, om hvarje kontor betraktades såsom en affär för sig.

Den uppfattning, som visar sig kunna leda till ett sådant resultat, kan komitén emellertid, såsom förut anförts, icke biträda, utan håller före, att, liksom beskattningsbar inkomst af bankbolags rörelse bör anses hafva uppstått, först sedan samtliga omkostnader och förluster afdragits, denna inkomst bör betraktas såsom ett gemensamt helt och fördelas å de olika orter, der banken har sina kontor, i den mån dessa kunna anses hafva till inkomsten bidragit. Denna inkomst uppstår hufvudsakligen derigenom, att banken vid utlåning till allmänheten erhåller högre ränta, än som erlagges å de i bankens rörelse använda medel. Hvilkendera grenen af en banks rörelse, inlåningen eller utlåningen, är på bankens vinst mest inverkande, låter sig icke afgöra. Båda måste anses vara af betydelse härför, och afkastningen af rörelsen vid ett bankkontor synes därför böra mätas efter storleken af dess sammanlagda in- och utlåning. På detta sätt komma äfven de kontor, der inlåning öfvervägande eller uteslutande bedrifves, till sin fulla rätt.

Den fråga, som då uppstår, är, huru storleken af ett bankkontors in- och utlåning bör beräknas. Till grund härför torde icke kunna tagas kassaomsättningen under året. Utom att häri ingå många andra poster, än de som kunna hänföras till egentlig in- och utlåning, skulle, äfven om kassaomsättningen å endast hithörande räkningar toges till norm, ett bankkontor, som utlemnade lån på längre tider, i förhållande till ett annat, der lånen utginge för kortare perioder, komma i en ogynsam ställning.

Ikke heller lærer man kunna bestämma in- och utlåningens storlek vid ett bankkontor efter de belopp, som vid en viss tidpunkt der äro balanserade å in- och utlåningsräkning. Någon särskild tidpunkt, då på detta sätt förhållandet kontoren emellan skulle erhålla sitt behöriga uttryck, torde icke kunna angifvas.

Komitén har derfor ansett storleken af ett bankkontors in- och utlåning under räkenskapsåret böra bestämmas sålunda, att beloppen af kontorets vid hvarje månads slut å in- och utlåningsräkning balanserade medel sammanläggas för årets tolf månader och summan divideras med tolf. På detta sätt torde tillräckligt noggrannt framgå medelstorleken af hvarje bankkontors årliga in- och utlåning samt en rättvis och billig grund erhållas för fördelning af bankens vinst till taxering å olika orter, om denna fördelning sker efter den proportion, hvori de sålunda för bankens särskilda kontor erhållna summorna stå till dessa summors sammanlagda belopp.

Fristående från en banks in- och utlåningsrörelse äro dess köp och försäljning af s. k. postremissvexlar. Såsom denna gren af bankverksamhet för närvarande bedrifves, lemnar den, efter hvad allmänt anses, icke någon vinst. Komitén har för den skull hållit före, att postremissvexl rörelsen bör undantagas vid beräkningen af storleken af ett bankkontors in- och utlåning. Likaledes böra banks utelöpande sedlar icke ingå i denna beräkning, emedan en fördelning af de utelöpande sedlarne på de olika bankkontoren icke kan verkställas, och sedelutgifningsrätten i allt fall är underkastad särskild beskattning.

Ofvannämnda sätt för fördelning af bankbolags vinst till beskattning å olika orter, hvilket redan, enligt hvad komitén inhemtat, i det väsentliga användes af åtminstone ett bland våra större enskilda bankinstitut vid dess uppgifter till taxering, erbjuder äfven den fördelen, att full kontroll öfver de vunna resultaten lätt kan utöfvas med ledning af de rapporter, som månatligen upprättas öfver hvarje bankkontors ställning. Af dessa rapporter böra derfor taxeringsmyndigheterna erhålla behörig del; och föreslår komitén för sådant ändamål, att det måtte åläggas bankstyrelse att, jemte öfriga uppgifter till taxeringen, äfven aflemna utdrag af de särskilda bankkontorens månadsrapporter, upptagande balansen å in- och utlåningsräkningarna vid hvarje månads slut.

Följande räkningar i de rapporter, som nu af enskild bank månatligen afgifvas till kongl. finansdepartementet, afse den egentliga in- och utlåningen samt böra derfor normera fördelningen af vinsten på de särskilda kontoren, nemligen *utlåningsräkningar*: grund- och reservfondshypotek, fordringar på

räkning med inhemsk bank och bankir, som ej är vexlingsombud, samt med utländsk bank och bankir, räntebärande obligationer, in- och utrikes vexlar, utestående lån och fordringar på kassakreditiv samt *inlåningsräkningar*: inestående på upp- och afskrifnings- samt depositionsräkning, upptagna lån, afvensom skuld på räkning med inhemsk bank och bankir, som ej är vexlingsombud, samt med utländsk bank och bankir.

De föreskrifter, komitén ansett erforderliga för en rättvis och jämlik fördelning af en banks beskattningsbara inkomst mellan de orter, der bankrörelsen drifves, har komitén hållit före lämpligast kunna inrymmas dels uti § 16 bevillningsförordningen, dels ock uti instruktionen för taxeringsmyndigheterna.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer komitén:

att § 16 mom. 1 af gällande bevillningsförordning måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»Styrelse för hvar och ett verk eller bolag, som är med Kongl. Maj:ts oktroj försedt eller fått sin bolagsordning af Kongl. Maj:t stadfäst och antingen står under offentlig kontroll eller har inskränkt ansvarighet enligt Kongl. förordningen den 6 Oktober 1848, skall det åligga att före April månads utgång hvarje år, på sätt i § 15 finnes föreskrifvet, insända dels sådan uppgift om dess samtliga lön- och arfvodestagares samt i verkets eller bolagets arbete i öfrigt anställda personers löneförmåner, hvarom i § 14: 2:o b) stadgas, dels ock bestyrkt utdrag af verkets eller bolagets senast afslutade räkenskaper, utvisande beloppet af hela den under räkenskapsåret uppkomna vinst, ränta å eget kapital inräknad; och bör sådant utdrag beträffande bank-, jernvägs- och kanalbolag samt, så vidt ske kan, äfven för annat verk eller bolag, som drifver rörelse på två eller flere orter, utvisa denna vinst, fördelad på hvar och en af de orter, der enligt § 12 rörelsen bör beskattas, *hvarvid för bankbolag in- och utlåningens storlek lägges till grund; åliggande följaktligen bankbolags styrelse att vid*

räkenskapsutdraget foga vederbörligt utdrag af de särskilda kontorens månadsrapporter, upptagande balansen å in- och utlåningsräkningar vid hvarje månads slut;» samt

att §§ 5 och 6 uti instruktionen för taxeringsmyndigheterna måtte erhålla följande lydelse:

Uppskattning af inkomst genom bankrörelse, skeppsrederi, sjöfart, handel och handverk samt annan, jordbruket icke tillhörande näring.

§ 5.

Bankbolags alla omkostnader och förluster under räkenskapsåret af sådan beskaffenhet, att vid beskattning afdrag därför eger rum, påföras bankrörelsen i dess helhet, hvarefter beräkningen af den del af bolagets behållna inkomst, som belöper å hvarje särskildt kontor, sker på följande sätt.

De belopp, som enligt kontorets månadsrapporter vid hvarje månads slut balanseras å kontorets in- och utlåningsräkningar, sammanläggas och summan delas med månadernas antal, hvarefter den sålunda erhållna qvoten anses utvisa medelbeloppet af kontorets in- och utlåning för året. Efter det förhållande, hvori denna in- och utlåning står till bankbolagets, på enahanda sätt bestämda, sammanlagda in- och utlåningssumma för alla dess kontor, uträknas den del af bolagets behållna inkomst, som bör beskattas i den ort, der kontoret är beläget.

Utelöpande postremissvexlar och egna banksedlar inräknas icke i in- och utlåningsrörelsen.

§ 6.

Mom. 1. (lika med nuv. § 5).

Mom. 2. (lika med nuv. § 6).

Fråga om afdrag vid taxering af inkomst från jernvägsdrift för ränta å lån, in-tecknadt i jernvägen.

Vidare har i ofvannämnda af statsrådet och chefen för kongl. finans-departementet till komitén öfverlemnade promemoria anförts:

»Då med afseende å den särskilda beskaffenheten af jernvägsbolags rörelse blifvit i enskilda fall förklaradt, att vid taxering af sådant bolags inkomst afdrag, i olikhet med hvad i fråga om taxering af rörelse i allmänhet eger rum, må ske för ränta å lån, som i jernvägen in-tecknats, torde böra komma under öfverläggning, huruvida ett förtydligande i sådant syfte af bevillningsförfordningens bestämmelser må anses erforderligt.»

Uti de äldre bevillningsförfattningarne fanns icke uttryckligen omförmäldt, att vid taxering af inkomst af rörelse afdrag finge ske för ränta å lånt rörelsekapital, men då allenast behållna inkomsten af rörelsen skulle beskattas, ansågs det följa af sig sjelft, att dylikt afdrag borde ega rum.

Förberedande skattejemkningskomitén, som höll före, att till grund för bevillningslagstiftningen låge den uppfattning, att ränta å skuld finge vid beskattningen afräknas, föreslog, för att gifva ett tydligt och allmänt uttryck åt denna grundsats, ett stadgande derom, att vid all inkomsttaxering afdrag skulle få ske för ränta å lånt kapital, hvartill i fråga om aktiebolag likväl ej skulle få hänföras i bolaget nedlagdt aktiekapital.

Skatteregleringskomitén åter upptog i sitt förslag till bevillningsförfordning allenast, att i fråga om taxering för inkomst af rörelse afdrag skulle få ske för ränta å lånt rörelsekapital, dock med särskild begränsning i fråga om den af komitén föreslagna inkomsttaxeringen för jordbruksrörelse.

I sitt utlåtande öfver detta förslag anslöt sig kammarrätten till det af förberedande skattejemkningskomitén föreslagna ofvannämnda stadgande, såsom mera uttömmande och följdriktigt.

Uti Kongl. Maj:ts proposition till 1883 års riksdag med förslag till ny bevillningsförordning var i § 10 mom. 4 b) intaget, att vid beräkning af inkomst utaf arbete afdrag skulle få ske »för ränta å lånt, i rörelsen nedlagdt kapital.»

Statsrådet och chefen för kongl. finansdepartementet yttrade härom till statsrådsprotokollet, att, om det ock måste anses mest öfverensstämman med inkomstskattens grunder, att alltid endast den *behållna* inkomsten beskattades, och att således vid inkomstens beräkning afdrag tillätes för ränta å all gäld, det likväl vore betänkligt och lätt ledande till missbruk att, på sätt kamrarrätten föreslagit, medgifva oinskränkt rätt till sådant afdrag. Rätten till afdrag för ränta å skuld borde likväl erhålla något större utsträckning, än den skatteregleringskomitén medgifvit, i det nämligen i fråga om beräkning af inkomst af rörelse afdrag borde vara tillåtet för ränta icke blott å lånt rörelsekapital, utan i allmänhet å lånt, i rörelse nedlagdt kapital. Afdrag skulle sålunda få göras äfven för ränta å skuld, som blifvit ingången för förvärfvande af de för rörelsens bedrivande erforderliga fastigheter. Då afdrag jemväl medgäfves för det genom fastighetsbevilning beskattade, hyresvärdet motsvarande belopp af fem procent af taxeringsvärdet å sådana fastigheter, kunde det väl förefalla, som om afdrag komme att ske två gånger för ett och samma belopp eller åtminstone för en del deraf, men detta vore endast skenbart, enär det belopp, som afdroges såsom fastighetens hyresvärde, vore beskattadt genom fastighetsbevilning och afdraget härför afsåge allenast att förekomma, att samma belopp två gånger hos samma skattskyldige beskattades.

Bevillningsutskottet vid 1883 års riksdag befarade emellertid, att medgifvande af afdrag, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, och hvarigenom för öfrigt egare af annan fastighet skulle ställas i en fördelaktigare ställning än egare af jordbruksfastighet, kunde lemna rum för missbruk. Fastighets-egaren kunde nämligen lätt undandraga sig beskattning för sin fastighet genom att låta inteckna densamma utan att belåna inteckningarne och uppvisa gravationsbeviset för taxeringsmyndigheterna, hvilka i dylika fall svårigen kunde vägra afdrag. Utskottet föreslog därför, att afdrag i förvarande hänseende skulle medgifvas allenast, såsom skatteregleringskomitén föreslagit, för ränta å lånt rörelsekapital, hvilket förslag af Riksdagen gillades; och blef denna bestämmelse intagen i nu gällande bevillningsförordning.

Vid tillämpningen häraf har man i allmänhet utgått från den grundsats, att, der lån varit intecknad i fastighet, som användts för en rörelse, det icke vore att räkna till lånt rörelsekapital, utan till lånt an-

läggningskapital, och att förty vid beskattning af inkomsten af rörelsen afdrag för räntorna å lånet icke finge ega rum. Har emellertid tillförlitligen styrkts, att ett intecknad lån användes för rörelsens drifvande, har vid denna senares beskattning räntefdrag fått ske. I sjelfva verket innebär väl icke heller den omständigheten, att ett lån är intecknad, i och för sig ett fullgiltigt bevis derom, att lånet är upptaget för anläggningen. Det kan ju det oaktadt rätteligen vara och böra anses såsom rörelsekapital.

Ifrågavarande föreskrift i den nuvarande bevillningsförordningen, att vid beskattning af inkomst af arbete räntefdrag är tillåtet allenast i fråga om lånt rörelsekapital, medför utan tvifvel i vissa fall obillighet och ojemnhet vid taxeringen. Om en person t. ex. använder det kapital, han eger, till uppförande af en fabriksbyggnad samt lånar den summa, han i öfrigt behöfver för fabriksrörelsens drifvande, kan han vid beskattning för rörelsen få åtnjuta afdrag för ränta å lånet, men erhåller deremot icke dylikt afdrag, om han använder sitt eget kapital till rörelsekapital och upptager lånet för byggnadens uppförande.

I många fall och särskildt i fråga om jernvägsdrift torde man icke kunna skarpt uppdraga gränsen mellan anläggnings- och rörelsekapital, hvartill kommer beträffande jernvägar, att anläggningen med dithörande byggnader har mindre sjelfständig betydelse såsom fastighet än t. ex. en fabriksbyggnad. I beskattningshänseende eger jemväl i afscende å jernvägsanläggningar det undantagsförhållande rum, att enligt § 4 c) bevillningsförordningen egare af jernväg är för den mark, som af anläggningen upptages, äfvensom för sjelfva vägbyggnaden, de för anläggningens begagnande erforderliga stationshus, verkstäder och andra byggnader inbegripna, fristagen från fastighetsbevillning.

I fråga om jernväg kan således icke inträffa hvad bevillningsutskottet vid 1883 års riksdag befarade, eller att genom afdrag för ränta å lånt, i rörelsen nedlagdt kapital en fastighetsegare skulle kunna obehörigen undandraga sig beskattning.

Vid ofvannämnda förhållanden synes komitén den praxis, som i förvarande hänseende utbildat sig, att vid beskattning af inkomst af jernvägsrörelse jernvägens egare medgifves afdrag för ränta å lånt kapital, äfven om detta är i jernvägen intecknad och tilläfventyrs till större eller mindre del använt för sjelfva anläggningen, icke vara obefogad eller stridande mot bevillningsförordningens syfte, att genom inkomstbevillning, hvilken är den enda bevillning, som för jernvägsdrift ifrågakommer, allenast behålla inkomsten skall beskattas.

Med den uppfattning, komitén sålunda hyser, har komitén icke ansett något tillägg i gällande beviltningsförordning vara uti ifrågavarande afseende erforderligt, och detta så mycket mindre, som, derest någon förändring skulle ske, densamma torde böra gifvas en allmännare omfattning, än att allenast afse ränta å jernvägslån.

Komitén har därför icke ansett sig böra i detta ämne framlägga något förslag.

Förslag till ändring i § 28 bevillningsförordningen.

Slutligen har komiténs yttrande inforrats öfver följande ämne, hvarom i den från statsrådet och chefen för kongl. finansdepartementet till komitén öfverlemnade promemoria förmåles:

»I stationssamhällen, större byar, fisklägen m. fl. dylika samhällen, för hvilka ordningsstadgan, helsovårdsstadgan, brandstadgan eller byggnadsstadgan för rikets städer enligt särskilda nådiga beslut gälla, förekommer, oaktadt samhällena icke utgöra egen kommun, ofta behof af uttaxering af medel för tillgodoseende af samhällets särskilda intressen, oberoende af den för samhället med den öfriga delen af kommunen gemensamma uttaxeringen för kommunala ändamål, men för dylik uttaxering saknas för närvarande hvarje rättsligt förbindande form. Tillvägabringandet af en sådan form faller inom området för kommunallagstiftningen, men då till grund för den särskilda uttaxeringen inom de ifrågavarande samhällena tydligen bör, liksom för uttaxeringen af kommunalutskylder i allmänhet, läggas den verkställda bevillningstaxeringen af fast egendom samt af inkomst, förutsättes för möjligheten af en lagstiftning i antydnda syfte, att bevillningsförordningens bestämmelser äro så affattade, att nyssnämnda grund för uttaxeringen kan vinnas. Det torde därför böra komma under öfvervägande, huruvida i berörda förordning lämpligen må kunna införas föreskrifter i syfte, att, då inom en kommun finnes samhälle af oförmälda slag, taxeringsmyndigheterna vid uppskattningen af fast egendom och af inkomst inom kommunen särskildt angifva hvad af dessa skatteföremål belöper å det ifrågavarande samhället.»

Efter hvad komitén inhemtat, lär redan i ett och annat fall, der särskildt territoriellt samhälle finnes inom en kommun, de skatteobjekt, som tillhöra sådant samhälle, i taxeringslängderna för sig sammanföras och afskiljas från öfriga skatteföremål inom kommunen.

En dylik åtgärd synes komitén ur flere synpunkter erforderlig och lämplig samt utan olägenhet kunna såsom allmän regel påbjudas. För detta ändamål vill komitén föreslå, att ett stadgande härom inrymmes i § 28 bevillningsförordningen, och att denna med hänsyn härtill erhåller följande förändrade lydelse:

§ 28.

Till — — — tjänsteman.

I öfverensstämmelse med den för taxeringsmyndigheterna utfärdade särskilda instruktion och under tillämpning af de i denna förordning stadgade grunder åligger det beredningen att föreslå och uti förberörda längder införa det fastighetsvärde och det inkomstbelopp, för hvilket bevilling skall inom beredningsdistriktet påföras hvarje skattskyldig, *med iakttagande deraf, att, om inom distriktet finnes samhälle, för hvilket ordningsstadgan, helsevårdsstadgan, brandstadgan eller byggnadsstadgan för rikets städer är i tillämpliga delar gällande, de inom detta samhälle förekommande fastighetsvärden och inkomstbelopp skola i längderna särskildt angifvas och sammanföras.* Beredningen bör följa den inom orten senast upprättade mantalslängd, hvilken för sådant ändamål skall, sedan densamma blifvit i föreskrifven tid och ordning granskad, jemte alla dertill hörande uppgifter och handlingar, senast den 15 April tillställas ordföranden i ortens bevillningsberedning.

Förslag till ändringar i formulären för taxerings- längderna.

Om komiténs ofvan framlagda förslag godkännas, torde deraf följa, att åtskilliga ändringar böra ske i de nuvarande formulären för taxeringslängder; och hafva därför uppgjorts erforderliga förslag till nya sådana formulär, hvilka här bifogas.

Taxeringslängd

öfver fast egendom, för hvilken bevillning erlägges,
i N. N. socken, N. N. härad och N. N. län

för år 18 ...

—•••—

Den skattskyldige.	Nummer å uppgift eller annan bilaga.	Egendomen.	Jordbokenummer.	Officiella uppgifter om			Af bevilningsberedningen föreslaget värde						
				Mental.	sednaste köpe- skilling.	hypoteksvärde.	gällande brand- försäkrings- värde.	å jordbruksfastighet			å annan fastig- het.		
								jord.	för in- rösnings- jord.	för af- rösnings- jord.		summa värde.	
Brukspatron J. E. Bergström	1	Råbelöf frälse säteri..... D:o mjölkvarn, 3 par stenar..... Svanå skatte..... D:o stångjernsbruk..... Frälseränta af ½ mtl Nyfors, enligt sättilidet års marke- gång 130 kr. 25 öre.....	1 2	50,000	50,000	—	45,000	5,000	50,000	—	18,000	50,000	2,600
Hemmansegaren Nils Lars- son	2	Röksta skatte..... D:o frälse..... D:o oljeslageri..... D:o såg med 2 ramar..... D:o bränvinsbränneri- byggnader..... D:o tegelbruk..... Nyängen, utjord.....	1 3 4 6	20,000	18,000	—	16,000	2,000	18,000	—	5,000	6,000	2,000
Hemmansegaren Sven Pers- son	—	Röksta skatte.....	2 ¾	18,000	18,000	—	16,000	2,000	18,000	—	—	—	—
Röksta sågverksbolag.....	—	Röksta skatte..... Röksta ångsåg.....	4 1	—	—	—	20,000	3,000	23,000	—	50,000	—	—
Länsmannen A. Blomberg.....	3	Sanda boställe.....	1 ½	—	—	—	8,500	1,500	10,000	—	—	—	—
Venamo härad.....	—	Skogsbergs allmänning.....	—	—	—	—	—	4,500	4,500	—	—	—	—
Gaddviks ångsågs aktiebolag i N. socken.....	—	Svanå skatte.....	2 ½	—	—	—	4,000	1,000	5,000	—	—	—	—
Hofstena socken.....	—	Folkskolebyggnad.....	—	—	—	5,000	—	—	—	—	1,000	—	—
L. N. Cronvall.....	—	Åby stenkarlsfabriks bygg- nader.....	—	—	—	500	—	—	—	—	500	—	—
Åsunda stationssamhälle.													
Handlanden J. Grönqvist.....	—	Gården N:o 1, afsöndrad från Röksta N:o 2.....	—	—	1,000	6,000	—	—	—	—	7,000	—	—
Slagtaren P. Andersson.....	—	Gården N:o 2, afsöndrad från Sanda N:o 5.....	—	—	500	4,000	—	—	—	—	4,500	—	—
Åsunda jernvägsbolag.....	—	Hotellbyggnad.....	—	—	—	10,000	—	—	—	—	10,000	—	—
Hemmansegaren Nils Lars- son.....	—	2 tld åkerjord, afsöndrad från Röksta N:o 3.....	—	—	—	—	1,000	—	1,000	—	—	—	—
Summa							121,500	21,000	142,500	157,600			

Förrättningsstället N. N. den ... Maj 18...

Bevilningsberedningen

N. N.

Ordförande.

N. N.
Ledamot.N. N.
Ledamot.

Anmärkningar:

- 1:o. Den skattskyldiges namn samt egendomens namn, nummer och mantal skola vara af Häradsakrifvaren införda, då
- 2:o. Sedan pröfningsnämnden slutat sin förrättning, skola från denna nämnds längd i taxeringslängden införas de ändringar, det verkliga taxeringsvärdet.

Af taxeringsnämnden uppskattadt värde			§ i taxeringsnämndens protokoll.	Uträknad bevillning				Af pröfningsnämnden ändrade värden.	§ i pröfningsnämndens protokoll.	Bevillningsberedningens anteckningar.
å jordbruksfastighet				å annan fastighet.	Summa.	för annan fastighet å 5 öre för 100 kronor.	för jordbruksfastighet å 3 öre för 100 kronor.			
för inrösningsjord.	för af-rösningsjord.	summa värde.								
45,000	5,000	50,000	—	—	15	—	—	55,000	15	{ Beredningens ordförande ansåg värdet å afrösningsjorden böra föreslås till 10,000 kronor.
—	—	—	18,000	—	—	—	9	—	—	
4,000	1,000	5,000	—	—	1 50	—	—	—	—	{ Köpeskillingen omfattar äfven ståndskog utöfver husbehovet till beräknadt värde af 1,000 kronor.
—	—	—	50,000	—	—	—	25	—	—	
—	—	—	2,600	—	—	—	1 30	51 30	—	{ Med afseende å hemmanets beskaffenhet och vid jämförelse med Röksta N:o 2 ansågs köpeskillingen för hög.
17,000	2,000	19,000	—	4	5 70	—	—	—	—	
6,000	1,000	7,000	—	—	2 10	—	—	—	—	
—	—	—	4,000	5	—	2	—	—	—	
—	—	—	8,000	6	—	4	—	7,000	16	
—	—	—	2,000	—	—	1	—	—	—	
—	—	—	1,000	—	—	50	—	—	—	
1,000	—	1,000	—	—	—	30	—	15 60	—	
17,000	2,000	19,000	—	7	5 70	—	—	5 70	—	
20,000	3,000	23,000	—	—	6 90	—	—	—	—	
—	—	—	50,000	—	—	25	—	31 90	—	
8,500	1,500	10,000	—	—	3	—	—	3	—	900 tld å 5 kr. pr tld.
—	4,500	4,500	—	—	1 35	—	—	1 35	—	
4,000	1,000	5,000	—	—	1 50	—	—	1 50	—	
—	—	—	1,000	—	—	50	—	50	—	
—	—	—	500	—	—	—	25	25	—	{ Här är endast upptagen den del af fastigheten, som är uthyrd. Årliga hyresbeloppet 50 kronor.
—	—	—	7,000	—	—	3 50	3 50	—	—	
—	—	—	4,500	—	—	2 25	2 25	—	—	Köpet afsåg endast den obebygda tomten.
—	—	—	12,000	8	—	6	6	—	—	
1,000	—	1,000	—	—	—	30	—	30	—	
123,500	21,000	144,500	160,600	—	43 35	80 30	123 65	—	—	

Förrättningsstället N. N. den 18...

N. N.

Häradskrifvare.

På taxeringsnämndens vägnar

N. N.

Ordförande.

N. N.

Ledamot.

N. N.

Kronoombud.

N. N.

Ledamot.

längden till bevillningsberedningens ordförande aflemnas.

som af pröfningsnämnden blifvit beslutade, så att taxeringslängden alltid för hvarje fastighet innehåller tillförlitlig uppgift å

Taxeringslängd

öfver fast egendom, för hvilken bevillning erlägges,
i N. N. stad af N. N. län

för år 18...

Den skattskyldige	Nummer å uppgift eller annan bilaga	Egendomens beskaffenhet samt stadsjordens rymd.	Qvarter.	Hus- eller gårdsnummer.	Officiella uppgifter om			Af bevillningsberedningen föreslaget värde			
					sednaste köpeskilling	hypothekevärde.	gällande brandförsäkringsvärde.	å jordbruksfastighet			å annan fastighet.
								för inrösningsjord.	för sköfningsjord.	Summa värde.	
Grosshandlaren J. Lönn.	50	Huset vid Salttorget.....	Lejonet	7	45,000	—	40,000	—	—	—	45,000
		tomten	—	1			—	—	—	—	1,000
		Magasinet vid hamnen.....	Sjöbodarne	6	—	—	—	—	—	—	4,000
		Stadsjord, 3 har åker	—	—	—	—	—	3,000	—	3,000	—
		Marielund, landeri	—	—	—	—	—	3,000	1,000	4,000	—
		d:o lustbygnader	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000
Staden	52	Tullhusbyggnaden vid Tullgatan.....	Sjöbodarne	9	—	—	55,000	—	—	—	27,500
		tomten	—	—	—	—	—	—	—	—	2,500
Fabriksbolaget Billing & C:o	53	Huset vid Drottninggatan	Hästen	11	30,000	—	25,000	—	—	—	30,000
		tomten	—	—			—	—	—	—	500
		Fabriksbyggnad vid Tullgatan.....	Sjöbodarne	11	50,000	—	60,000	—	—	—	60,000
		tomten	—	—			—	—	—	—	8,000
		Beteshage å utmarken	—	—	—	—	—	—	600	600	—
Snickaren P. Eklöf	—	Tomten vid Tullportsgatan	Vägvisaren	8	—	—	—	—	—	—	—
Summa				—	—	—	—	6,000	1,600	7,600	181,500

N. N. den Maj 18....

Bevillningsberedningen:

N. N.

Ordförande.

N. N.

Ledamot.

N. N.

Ledamot.

Anmärkningar:

- 1:o. Den skattskyldiges namn och titel, egendomens beskaffenhet samt husets eller gårdens nummer jemte kvarterets namn skola
- 2:o. Sedan pröfningsnämnden slutat sin förrättning, skola från denna nämnds längd i taxeringslängden införas de ändringar, som verkliga taxeringsvärdet.

Af taxeringsnämnden uppskattadt värde			§ i taxeringsnämndens protokoll.	Uträknad bevil- ning			Af pröfningsnämnden ändrade värden.	§ i pröfningsnämndens protokoll.	Bevillningsberedningens anteckningar.
§ jordbruksfastighet	§ annan fastighet.			Summa.	för annan fastighet å 5 öre för 100 kronor.	för jordbruksfastighet å 3 öre för 100 kronor.			
för inrensings-jord.	för afrensings-jord.	Summa värde.							
—	—	—	45,000	—	—	22 50	—	—	{ Här är endast upptagen den del af fastigheten, som är uthyrd. Årliga hyresbeloppet 1,500 kronor.
—	—	—	1,000	—	—	50	—	—	
—	—	—	4,000	—	—	2	—	—	
3,000	—	3,000	—	—	90	—	—	—	
3,000	1,000	4,000	—	—	1 20	—	—	—	
—	—	—	3,000	—	—	1 50	28 60	—	
—	—	—	27,500	—	—	13 75	—	—	
—	—	—	2,500	—	—	1 25	15	—	
—	—	—	35,000	{ 4	—	17 50	—	30,000	
—	—	—	1,000		—	50	—	—	
—	—	—	60,000	—	—	30	—	—	{ Beredningens ordförande ansåg värdet å tomten böra föreslås till 1,000 kronor.
—	—	—	10,000	5	—	5	—	—	
—	600	600	—	—	—	18	53 18	—	Tomtens värde kan ej skattas högre än till 75 kronor.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6,000	1,600	7,600	189,000	—	2 28	94 50	96 78	—	

N. N. den Maj 18....

N. N.

N. N.

Kronombud.

På taxeringsnämndens vägnar:

N. N.

Ordförande.

N. N.

Ledamot.

N. N.

Ledamot.

vara af vederbörande tjänsteman införda, då längden till bevillningsberedningens ordförande aflemnas.

af pröfningsnämnden blifvit beslutade, så att taxeringslängden alltid för hvarje fastighet innehåller tillförlitlig uppgift å det

Af N. N. läns pröfningsnämnd beslutade ändringar i
taxeringen af fast egendom, för hvilken
bevillning erlägges,
i N. N. fögderi
för år 18 ...

Den skattskyldige.	Egendomen.	Nummer	Måttal.	Af taxeringsnämnden uppskattadt värde		Uträknad bevilling			
				å jordbruksfastighet.	å annan fastighet.	å jordbruksfastighet.	å annan fastighet.		
N. N. socken.									
Brukspatronen J. E. Bergström.	Råbelöf frälsesäteri.....	1	2	50,000	—	15	—	—	—
Hemmansegaren Nils Larsson...	Röksta såg.....	—	—	—	8,000	—	—	4	—
Summa		—	—	50,000	8,000	15	—	4	—
Den af pröfningsnämnden beslutade förhöjning utgör alltså		—	—	5,000	—	1	50	—	—
» » » » minskning » »		—	—	—	1,000	—	—	—	50
Kronor		—	—	55,000	7,000	16	50	3	50

N. N. den 18

N. N.

Anmärkning.

Sedan längden blifvit afslutad, skall uti fögderisammandraget af taxeringslängderna införas sammanlagda beloppet af närmare utvisar.

Af pröfningsnämnden uppskattadt värde		§ i pröfningsnämndens protokoll.	Uträknad bevillning				A n t e c k n i n g a r.
å jordbruksfastighet.	å annan fastighet.		å jordbruksfastighet.		å annan fastighet.		
55,000	—	15	16	50	—	—	Annot. i taxeringslängden sid.
—	7,000	16	—	—	3	50	D:o » d:o sid.
55,000	7,000	—	16	50	3	50	

Riktigheten af ofvanstående längd vitsordas af:

N. N.

Kronoombud.

den utaf pröfningsnämnden beslutade förhöjning eller minskning jemte derå uträknad bevillning, på sätt formuläret N:o 7

Taxeringslängd

öfver sådan staten samt kommuner och menigheter,
allmänna undervisningsverk och barmhertighets-
inrättningar m. fl. tillhörig fast egendom, för hvil-
ken bevillning enligt § 4 i bevillningsförordningen
icke erlägges,

i N. N. socken, N. N. härad och N. N. län

för år 18 ...

Egare.	Innehafvare.	Egendomen.	Nummer.	Måttal.	Af bevillningsberedningen föreslaget värde					
					å fastighet, tillhörig staten.					å fastighet tillhörig kommuner, menigheter m. fl.
					jordbruksfastighet				annan fastig- het.	
					för inrös- ningsjord	för afrös- ningsjord	Summa värde.			
Staten	Arrendatorn A. Carlsson	Vellnora kungsgård	1	3	45,000	5,000	50,000	—	—	
		D:o qvarn, 4 par stenar	—	—	—	—	—	20,000	—	
	Ultuna landbruksinstitut	Ultuna kungsgård	1	6	190,000	10,000	200,000	—	—	
	Arrendatorn J. Pettersson	Mora hofstallång	1	—	10,000	—	10,000	—	—	
	D:o E. Andersson	Berga indr. mil. bost.	2	2	20,000	2,000	22,000	—	—	
	K. Domänstyrelsen	D:o d:o	—	—	—	5,000	5,000	—	—	
	D:o d:o	D:o kronopark	5	—	—	60,000	60,000	—	—	
Hofstena socken		Kyrka	—	—	—	—	—	—	30,000	
		Folkskolebyggnad	—	—	—	—	—	—	4,000	
		Sockenstuga	—	—	—	—	—	—	6,000	
Metodistsamfundet		Kyrka	—	—	—	—	—	—	5,000	
Venamo härad		Tingshus	—	—	—	—	—	—	10,000	
N. N. regementes officers- corps		Byggnad å mötesplatsen	—	—	—	—	—	—	8,000	
		Slättmon	—	—	—	—	—	—	—	
Summa			—	—	265,000	82,000	347,000	20,000	63,000	

Förrättningsstället N. N. den ... Maj 18...

Bevillningsberedningen

N. N.
Ordförande.N. N.
Ledamot.N. N.
Ledamot.

Summa af taxeringsnämnden åsatta värden
 Den af pröfningsnämnden beslutade förhöjning utgör alltså
 » » » minskning » »

Anmärkning.

Sedan längden blifvit afslutad, skall uti fögderisammandraget af taxeringslängderna införas sammanlagda beloppet af närmare utvisar.

Af taxeringsnämnden uppskattadt värde					§ i taxeringsnämndens protokoll	Af pröfningsnämnden ändrade värden			§ i pröfningsnämndens protokoll	Bevillningsberedningens anteckningar.
å fastighet, tillhörig staten.				å fastighet, tillhörig kommuner, menigheter m. fl.		å fastighet, tillhörig staten.		å fastighet, tillhörig kommuner, menigheter m. fl.		
jordbruksfastighet			annan fastighet.			jordbruksfastighet.	annan fastighet.			
för inbördesjordsford.	för afbördesjordsford.	Summa värde.								
55,000	5,000	60,000	—	—	7	55,000	—	—	10	{ Hela värdet utgör 5,000 kronor. För 1,000 kronor erlägges bevillning.
—	—	—	20,000	—	—	—	—	—	—	
190,000	10,000	200,000	—	—	—	—	—	—	—	
10,000	—	10,000	—	—	—	—	—	—	—	
20,000	2,000	22,000	—	—	—	—	—	—	—	
—	5,000	5,000	—	—	—	—	—	—	—	
—	60,000	60,000	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	30,000	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	4,000	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	6,000	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	5,000	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	10,000	—	—	—	12,000	11	
—	—	—	—	8,000	—	—	—	—	—	
275,000	82,000	357,000	20,000	63,000	—	—	—	—	—	

Förrättningsstället N. N. den

N. N. N. N.
Häradskrifvare. Kronoombud.

På taxeringsnämndens vägnar

N. N.
Ordförande.

N. N. N. N.
Ledamot. Ledamot.

275,000	82,000	357,000	20,000	63,000
—	—	—	—	2,000
5,000	—	5,000	—	—

N. N. den 18...

N. N.

Att de af pröfningsnämnden beslutade ändringar äro riktigt införda, vitsordas af

N. N.
Kronoombud.

den utaf pröfningsnämnden beslutade förhöjning eller minskning jemte derå uträknad bevillning, på sätt formuläret N:o 7

Taxeringslängd

öfver inkomstbevillningen inom N. N. (stad) socken
af N. N. härad och N. N. län

för år 18...

.....

Nummer & uppgift eller annan bilaga.	Den skattskyldiges		Nummer & hus, hemman eller lägenhet.	Af bevillningsberedningen						
	namn och titel eller yrke.	bostad.		uppskattad inkomst					medgifvet afdrag enligt § 11 i bevillningsförordningen.	förelagten beskattningsbar inkomst.
				af kapital.	af allmän tjänst eller pension.	af enskild tjänst eller pension.	af rörelse eller yrke eller eljest.	Summa.		
1	Brukspatronen J. E. Bergström ..	Råbelöf	1	1,000	—	—	10,000	11,000	—	11,000
	Rättaren Måns Trulsson	—	—	—	700	—	700	450	250
	Mjölaren A. Fogelberg	Råbelöfs qvarn	—	—	—	600	—	600	450	150
2	Hemmansegaren Nils Larsson	Röksta	1	—	—	—	1,900	1,900	—	1,900
	Do Sven Persson	2	—	—	—	700	700	300	400
	Röksta sågverksbolag	4	—	—	—	12,000	12,000	—	12,000
3	Länsmannen A. Blomberg	Sanda	1	—	1,100	—	400	1,500	—	1,500
	Faktor E. Ågren, Gefle	Svanå	—	—	—	—	1,500	1,500	—	1,500
	Gäddviks ångsågs aktiebolag i N. socken	—	—	—	—	5,000	5,000	—	5,000
	L. N. Cronwall	För Åby stenkärlsfabrik	—	—	—	—	400	400	—	400
	Skomakaren L. Jönsson	Hofstena folkskolebyggnad	—	—	—	—	700	700	600	100
	Wenamo härad	Skogsbergs allmänning	—	—	—	—	4,000	4,000	—	4,000
	Arrendatoren A. Carlsson	Vellnora kungsgård	—	—	—	—	800	800	300	629
	Densamme	—	—	—	—	400	400		
	—	—	—	—	200	200		
	Åsunda stationssamhälle.	—	—	—	—	—	—	450	550
	Handlanden J. Grönqvist	Gården N:o 1	—	—	—	—	1,000	1,000		
	Slagtaren P. Andersson	Do > 2	—	—	—	—	500	500		
	Stationsföreståndaren C. Eriksson	Åsunda station	—	—	1,500	—	300	1,800	—	1,800
	Källarmästaren E. Mellberg	Do hotell	—	—	—	—	2,000	2,000	—	2,000
50	Grosshandlaren J. Lönn	Qvarteret Lejonet	7	—	—	—	8,000	8,000	—	8,000
	F. d. Grosshandlaren E. Berg	7,500	—	—	—	7,500	—	7,500
54	Stadsläkaren O. Sandberg	Qvarteret Gripen	4	—	3,000	—	2,000	5,000	—	5,000
	Sömmerskan Klara Jansson	—	—	—	500	500	450	50
55	Kammarskrifvaren N. Edlind	—	1,000	200	—	1,200	300	900
56	Kamereraren S. Wandberg	—	3,500	1,000	—	4,500	—	4,500
	Röksta sågverksbolag	—	—	—	5,000	5,000	—	5,000
57	Bränvinsförsäljningsbolaget istaden	—	—	—	20,000	20,000	—	20,000
	Summa	—	8,500	10,100	2,500	77,300	98,400	3,750	94,650

Förrättningsstället N. N. den ... Maj 18...

Bevillningsberedningen

N. N.

Ordförande.

N. N.

Ledamot.

N. N.

Ledamot.

Anmärkningar.

- 1.o. Sedan pröfningsnämnden slutat sin förrättning, skola från denna nämnds längd i taxeringslängden införas de ändringar, uppgift å det beskattningsbara inkomstbeloppet.
- 2.o. Då skattskyldig har inkomst af flere yrken, näringar eller tjänster, bör, der specifikation deraf ej kan på annat sätt
- 3.o. Om arrendator af sådan staten tillhörig jordbruksfastighet, för hvilken fastighetsbevilning icke erlagges, är upp-
böra med afseende å kommunalskylders debitering så väl inkomst- som bevillningsbeloppen särskildt upptagas, på
- 4.o. Då uppgift jemlikt § 18 i bevillningsförordningen affordrats skattskyldig, bör beviset derom taxeringslängden

Af taxeringsnämnden					§ i taxeringsnämndens protokoll.	Uträknad bevilning.	§ i präfningsnämndens protokoll.	Af präfningsnämnden beslutade ändringar i de beskättningsbara inkomstbeloppen.	Bevillningsberedningens anteckningar.				
uppskattad inkomst				medgifvet afdrag enligt § 11 i bevillningsförordningen.					antagen beskättningsbar inkomst.	110	12,500	20	
af kapital.	af allmän tjänst eller pension.	af enskild tjänst eller pension.	af förelse eller yrke eller eljest.										
1,000	—	—	10,000	11,000	—	11,000	—	110	—	20	Inkomst af Råbelöfs qvarn 2,000 kr.		
—	—	700	—	700	450	250	—	2	50	—	D:o » kolfångst fr. Svanå skog 1,000 »		
—	—	600	—	600	450	150	—	1	50	—	D:o » Svanå stångjernsbruk 7,000 »		
—	—	—	1,900	1,900	—	1,900	—	19	—	—	Beredningens ordförande ansåg inkomsten af jernbruket böra beräknas till 8,000 kr.		
—	—	—	700	700	300	400	—	4	—	—	Inkomst af Röksta såg 800 kr.		
—	—	—	12,000	12,000	—	12,000	—	120	—	—	D:o » » bränneri 500 »		
—	1,100	—	400	1,500	—	1,500	—	15	—	—	D:o » » tegelbruk 400 »		
—	—	—	1,500	1,500	—	1,500	—	15	—	—	D:o » » virkesfångst från egen skog 200 »		
—	—	—	5,000	5,000	—	5,000	—	50	—	—	Oljeslageri har hittills under året ej drivits.		
—	—	—	400	400	—	400	—	4	—	—	Inkomst af försåld skog. Eger fastighet taxerad till 18,000 kr.		
—	—	—	700	700	650	50	9	—	50	—	Inkomst af träförädling 10,000 kr.		
—	—	—	4,000	4,000	—	4,000	—	40	—	—	D:o » virkesfångst fr. egen skog 2,000 »		
—	—	—	1,000	1,000	300	813	10	8	13	629	2	Innehar boställe taxerad till 10,000 kr.	
—	—	—	400	400		325		3	25	314			Skogsafverkningsrörelse.
—	—	—	200	200		162		1	62	157			Virkesfångst från Svanå stockfångstskog 2,000 kr.
—	—	—	1,000	1,000	450	550	—	5	50	—	—	D:o » d:o hemman 3,000 »	
—	—	—	500	500	450	50	—	—	50	—	—	Mantalskrifven i N. kommun och således ej berättigad till befrielse.	
—	1,500	—	300	1,800	—	1,800	—	18	—	—	—	Har 6 barn. Hustrun har en längre tid varit sjuklig.	
—	—	—	2,000	2,000	—	2,000	—	20	—	—	—	Inkomst genom utdelning och försäljning af virke.	
—	—	—	10,000	10,000	—	10,000	11	100	—	9,000	22	Inkomst af kungsgårdsarrendet 800 kr.	
7,500	—	—	7,500	7,500	—	7,500	—	75	—	9,000	23	D:o » qvarnarrendet 400 »	
—	3,000	—	2,000	5,000	—	5,000	—	50	—	—	—	D:o » handel med skogseffekter 200 »	
—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—		
—	1,000	200	—	1,200	300	900	—	9	—	—	—	Lön såsom kamererare i N. N. verk 3,000 kr.	
—	3,500	1,000	—	4,500	—	4,500	—	45	—	—	—	Sportler vid denna befattning 500 »	
—	—	—	5,000	5,000	—	5,000	—	50	—	—	—	Lön såsom ombudeman i N. N. bolag 1,000 »	
—	—	—	20,000	20,000	—	20,000	—	200	—	—	—	Inkomst af trävaruskeppning.	
8,500	10,100	2,500	79,000	100,100	3,350	96,750	—	967	50	—	—		

Förrättningsstället N. N. den 18...

N. N.
Häradssekrifvare.

N. N.
Kronombud.

På taxeringsnämndens vägnar

N. N.
Ordförande

N. N.
Ledamot.

N. N.
Ledamot.

som af präfningsnämnden blifvit beslutade, så att taxeringslängden alltid för hvarje skattskyldig innehåller tillförlitlig åstadkommas, underrättelse derom i anteckningskolumnen införes. skattad icke blott för inkomst af arrendet utan ock för annan rörelse eller yrke eller tjänst, pension eller kapital, sätt detta formulär visar. bifogas.

Af N. N. läns pröfningsnämnd beslutade ändringar
i taxeringen af inkomst utaf kapital och arbete
i N. N. fögderi
för år 18 . . .

Nummer å uppgift eller annan bilaga.	Den skattskyldiges		Nummer å hus, hemman eller lägenhet.	Af taxeringsnämnden							Uträknad bevilning.	
	namn och titel eller yrke.	bostad.		uppskattad inkomst					medgifvet afdrag enligt § 11 i bevilningsförfordningen.	antagen beskattningbar inkomst.		
				af kapital.	af allmän tjänst eller pension.	af enskild tjänst eller pension.	af rörelse eller yrke eller eljest.	Summa.				
N. N. socken.												
1	Brukspatronen J. E. Bergström.....	Råbelöf	1	1,000	—	—	10,000	11,000	—	11,000	110	—
	Arrendatoren A. Carlsson....	Vellnora kungsgård....	—	—	—	—	1,000	1,000	300	813	8	13
	Densamme.....	—	—	—	—	400	400		325	3	25
	—	—	—	—	200	200		162	1	62
2	Grosshandlaren J. Lönn.....	Qvarteret lejonet.....	7	—	—	—	10,000	10,000	—	10,000	100	—
	F. d. Grosshandlaren E. Berg.....	—	7,500	—	—	—	7,500	—	7,500	75	—
	Summa		—	8,500	—	—	21,600	30,100	300	29,800	298	—
Den af pröfningsnämnden beslutade												
	förhöjning utgör alltså		—	2,000	—	—	—	—	—	—	—	—
	minskning » »		—	—	—	—	200	—	—	—	—	—
	och förhöjningen utöfver minskningen		—	—	—	—	—	1,800	—	1,800	18	—
	Säger kronor		—	10,500	—	—	21,400	31,900	300	31,600	316	—

N. N. den 18....

N. N.

Anmärkning.

Sedan längden blifvit afslutad, skall uti fögderisammandraget af taxeringalängderna införas sammanlagda beloppet af närmare utvisar.

A f p r ö f n i n g s n ä m n d e n						§ i p r ö f n i n g s n ä m n d e n s p r o t o k o l l .	U t r ä k n a d b e v i l l i n g .		A n t e c k n i n g a r .
u p p s k a t t a d i n k o m s t					a n t a g e n b e s k e d n i n g s b a r i n k o m s t .				
a f k a p i t a l .	a f a l l m ä n t j e n s t e l l e r p e n s i o n .	a f e n s k i l d t j e n s t e l l e r p e n s i o n .	a f r ö r e l s e e l l e r y r k e e l l e r e j l e s t .	S u m m a .	m e d g i f v e t a f d r a g e n l i g t § 11 i b e v i l l i n g s f ö r o r d n i n g e n .				
1,500	—	—	11,000	12,500	—	12,500	20	125	Annot. i taxeringslängden sid.
—	—	—	800	800	300	629	21	6	Inkomst af kungsgårdsarrendet. Annot i d:o sid.
—	—	—	400	400		314	—	3	D:o af Vellnora qvarnarrende. D:o i d:o sid.
—	—	—	200	200		157	—	1	D:o af handel med skogseffekter. D:o i d:o sid.
—	—	—	9,000	9,000	—	9,000	22	90	Annot. i taxeringslängden sid.
9,000	—	—	—	9,000	—	9,000	23	90	D:o i d:o sid.
10,500	—	—	21,400	31,900	300	31,600	—	316	

Riktigheten af ofvanstående längd vitsordas af:

N. N.

Kronoombud.

den utaf pröfningsnämnden beslutade förhöjning eller minskning jemte derå uträknad bevillning, på sätt formuläret N:o 7

RESERVATION.

Reservation

af

komiténs ordförande.

Anledningen dertill, att, såsom i det kongl. brefvet af den 24 sistlidne oktober förmäles, »nuvarande sätt för beskattning af den inkomst, som vinnes genom afverkning af skog med eller utan sammanhang med sågverks- eller annan förädlingsrörelse, i åtskilliga afseenden anses förenadt med väsentliga oegentligheter» torde hufvudsakligen härleda sig derifrån, att, oaktadt, enligt den vid bevillningsstadgan fogade instruktion för taxeringsmyndigheterna, värdet af fast egendom skall föreslås och bestämmas med ledning af, bland annat, den jordbruksegendom tillhörande areal i skogs- eller betesmark, hvarvid jemväl behörigt afseende bör fästas vid skogens beskaffenhet, likväl i de allra flesta fall stånds skogens värde i endast ringa mån ingått i taxeringsvärdet. Orsaken åter härtill kan naturligtvis vara af mångahanda art. I föregående bevillningsförordningar har icke särskildt framhållits, att skogens beskaffenhet skulle vara af något inflytande vid taxeringsvärdets bestämmande; och en annan praxis har derefter haft svårt att göra sig gällande. Likaledes, då afverkningsrätt till skog blifvit på flere eller färre år till annan upplåten, har värdet af skogen utlemnats vid taxeringen. Bevillning för fast egendom skall nemligen, enligt § 2 bevillningsstadgan, erläggas af egaren utom i vissa fall, till hvilka det nu föreliggande i allmänhet icke ansetts höra, då bevillningen utgöres af innehafvaren; och som följaktligen skogens värde skolat rätteligen inräknas i taxeringsvärdet och påföras egaren, men härigenom skulle hafva uppkommit en påtaglig orättvisa, har i de flesta fall, med åsidosättande af bevillningsförordningens föreskrifter, skog, hvartill afverkningsrätt upplåtits, lemnats utom räkningen vid fastighetstaxeringen. Då skogen sålunda af ena eller andra anledningen lemnats å sido, hafva naturligtvis både staten och vederbörande kommun gått i mistning af den skatt, de egt att påräkna, hvilket förhållande i synnerhet varit känbart för kommunerna i de delar af riket,

der skogen eljest skulle utgjort det förnämsta beskattningsföremålet. Missförhållandet har på ett i ögonen fallande sätt ännu mera trädt i dagen då på senare tider åtskilliga sågverksbolag förklarats berättigade att vid taxeringen af inkomsten från sågverksrörelsen göra afdrag för värdet af de från bolagens egna och arrenderade skogar använda sågtimmerträd af den orsak, att värdet af nämnda träd måst anses vara att hänföra till sådan afkastning af fast egendom, som vore genom fastighetsbevilning beskattad.

För mig har det syntts lämpligast om bevillningsstadgans hufvudgrunder finge vara orubbade och endast föreskrift utfärdades, som derefter gjorde det omöjligt för taxeringsmyndigheterna att lemna ståndsrogens värde utan afseende; och jag har trott sådant lättast kunna genomföras genom ett stadgande, att vid taxeringens värdes bestämmande inrösnings- och afrösnings-jorden skall hvar för sig uppskattas. Redan nu är det föreskrifvet, att värdet af fast egendom skall bestämmas med ledning af jordbruksegendom tillhörande *areal* i åker, äng, skogs- eller betesmark, samt att härvid jemväl behörigt afseende bör fästas vid jordens och skogens beskaffenhet; och hvad med inrösnings- och afrösningsjord förstås, derom lemna 60 § skiftesstadgan otvetydiga föreskrifter; likasom hvarterda ägoslaget finnes i skifteshandlingarne särskildt angifvet. Några synnerliga svårigheter utöfver dem, som för närvarande förefinnas, torde således genom det nya stadgandet icke med skäl vara att befara.

Enligt gällande bevillningsstadga skall innehafvaren erlægga bevilning för skogsområde, som blifvit upplåtet till bergshandteringens understöd, till sågverk eller kanalbolag eller ock innehafves af stad eller annan menighet. Detta stadgande öfverensstämmer med skatteregleringskomiténs förslag, med undantag af att sista delen af satsen i detta hade lydelsen: »till sågverk, kanalbolag, stad eller annan menighet». Kammarrätten åter föreslog följande formulering »för allmänningar och för skogsområde, som af *staten* blifvit upplåtet till bergshandteringens understöd, till sågverk, kanalbolag, stad eller annan menighet.»

Med hänsyn till ifrågavarande bestämmelse framhåller professor David Davidson i sin kommentar till bevillningsförordningen, »att bestämmelsen afser alla dylika skogsområden, äfven dem, som egas af enskilde (t. ex. skogsområden af enskilde upplåtna till sågverk). Detta bestyrkes, bland annat, deraf, att kammarrättens ofvannämnda redaktion, hvarigenom — fränset allmänningarne — bestämmelsen skulle inskränkas till af *staten* upplåtna skogsområden, icke godkändes. Dervid gäller det att afgöra när ett skogsområde skall anses vara åt annan person upplåtet. Tydligt är, att

icke hvarje skogsafverkningsrätt innebär en sådan upplåtelse. Rättigheten att på annans skog hugga en viss mängd skogseffekter eller att hugga vissa utstämplade träd kan icke betraktas såsom en upplåtelse af sjelfva skogsområdet. Det erfordras, att äfven dispositionsrätten öfver skogsområdet öfverlemnats, ehuru denna dispositionsrätt mycket väl kan vara inskränkt t. ex. genom bestämmelsen, att endast träd af vissa dimensioner eller endast de träd, som funnos vid upplåtelsens början, få huggas.»

Enligt denna tolkning skulle således de allmännast förekommande skogsafverkningsrättigheterna redan nu särskildt taxeras och fastighetsbevilning därför af innehafvaren erläggas. Huruvida denna tolkning är riktig eller ej torde icke vara behöfligt att här söka utreda. Praxis torde i alla händelser hafva gått i den riktning, att skogsområdet skall hafva varit i sin helhet upplåtet för att anses hänfalla under ofvannämnda bestämmelse. Till följd häraf och då afverkningsrättigheter kunna vara af vida skild beskaffenhet samt till och med förekomma upplåtna åt särskilda personer på ett och samma område, synes en särskild föreskrift om huru härvid bör förfaras vara af nöden. För min del har jag tänkt mig denna föreskrift böra affattas i sådant syfte, att, om icke skogsområde i sin helhet, utan blott afverkningsrätt derä är åt annan öfverläten, och inteckning till säkerhet därför meddelats, bevilningen för skogsområdet erlägges af såväl områdets egare, som innehafvaren af afverkningsrätten, efter den fördelning dem emellan, som af taxeringsmyndigheternas beslut rörande de särskilda fastighetsvärdena betingas. — Stadgandet derom, att inteckning bör hafva föregått, har tillkommit derföre, att först genom inteckningen öfverlåtelsen blifvit uppenbar och öfvergått till en verklig sakrätt.

Genom dessa af mig ifrågasatta förändringar skulle skogsheimman antagligen blifva till sitt rätta värde taxerade och afverkningsrättigheter komma att beskattas inom den kommun, der skogen är belägen, allt till fördel för de uppe i landet liggande socknar, hvilka hittills i fråga om beskattningen haft föga inkomst af deras oftast enda rikedom: skogen.

Mot lämpligheten af skogsvärdets inräknande i taxeringsvärdet har anmärkts, att de i egendomen befintliga inteckningars värde derigenom skulle blifva fluktuerande; men berörda värde torde väl ytterst bero derpå huruvida skogen vårdas eller nedhugges. Inteckningskrediten kan ej heller störas genom de ifrågasatta förändringarne, utan bör tvärtom snarare stärkas, då genom dem det blefve möjligt för hvar och en att i taxeringslängderna erhålla kännedom om särskildt inrösnings- och särskildt afrösningsjordens värde samt rätta fastighetens beläning derefter.

Vidare har erinrats, att beräkningen af skogens värde är förenad med betydande svårigheter och förutsätter speciela insigter. Att denna erinran är riktig så framt man afser ett fullkomligt exact värde torde icke kunna bestridas; men i detta fall, likasom vid all annan fastighetsvärdering då man icke har en köpeskilling att rätta sig efter, torde man få nöja sig med ett approximativt värde; och för öfrigt lärer väl vara uppenbart, att ännu större svårighet skall uppstå vid skogens beskattande genom inkomstbevilhning. I förra fallet är beskattningsföremålet tillgängligt och uppenbart för hvar och en, men den behållna inkomsten, huru skall man få reda på den? I fråga om industri-idkarne skulle en taxeringsmyndighet nästan uteslutande blifva beroende af deras bokföringssätt; och beträffande den icke bokförande skogsegaren torde, såsom jemväl kammarrätten i sitt underdåniga utlåtande af den 22 september 1882 anmärkt, de fall, då beskattning af inkomst genom försäljning skulle komma i fråga, blifva ganska sällsynta. Inkomsten blir ju icke behållen förr än köpeskilling, räntor och omkostnader blifvit till fullo ersatte; men huru skall det för någon taxeringsmyndighet blifva möjligt att bestämma tidpunkten härför? Äfven om taxeringsmyndigheterna för hvarje skogsegare under loppet af flere år förde ett detaljeradt bokhålleri, skulle näppeligen visshet härom kunna ernås; hvartill kommer, att stadgandena om det bevillningsfria afdraget skulle än ytterligare förminska de fall, då inkomstbevilhning verkligen komme att utgå.

Någon fast princip för beräkningen af inkomst från skogar eller skogshemman, som bekommits i arf, torde jemväl vara svår att bestämma.

All fastighetsbevillning hvilat på grundsatsen om en presumerad inkomst; och till afvikelse härifrån beträffande skogen blott derföre, att det kan dröja en tid innan inkomsten inflyter, torde icke finnas tillräckligt skäl.

Frågas nu huruvida enligt mitt förslag en sågverksegare är berättigad att njuta afdrag för värdet af träd, som från egna eller arrenderade skogar afverkats, så blir svaret, att till ett dylikt afdrag är han i allmänhet berättigad, enär berörda värde måste anses vara att hänföra till sådan afkastning af fast egendom, som blifvit genom fastighetsbevillning taxerad; men häraf följer likväl icke ovilkorligen, att, sedan köpeskillingen och öfrige omkostnader för fastigheten eller skogen blifvit till fullo ersatta, den derföre af fastigheten eller skogen till äfventyrs uppkommande vinst icke bör i den beskattningsbara inkomsten inräknas. Ett sådant inräknande lärer öfverallt hafva egt rum innan Kongl. Maj:ts bekanta resolution af den 3 december 1886 angående Korsnäs sågverksaktiebolags beskattning

meddelades; och jag tror mig veta, att äfven nu flertalet af sågverks-egare sedan »skogarne blifvit amorterade» bokföra den af dem uppkommande vinst såsom en behållen inkomst och betrakta den såsom beskattningsbar. Följaktligen införes icke något nytt, utan sker blott ett kompletterande, derest särskildt föreskrifves, att vid beräkning af inkomst utaf arbete afdrag icke må ske för vinst, som vid trävaruexport, sågverksrörelse eller annan förädlingsrörelse uppstått genom användande af virke från eget eller med afverkningsrätt innehafdt skogsområde — en föreskrift, hvilken torde vara desto mera berättigad, som skogen i sågverksegarens hand mindre är att betrakta såsom en själfständig possession, än såsom en integrerande del af förädlingsrörelsen.

Vid pröfningen af förevarande fråga har jag slutligen ansett mig icke böra lemna utan allt afseende den omständigheten, att det förslag om skogens beskattande genom inkomstbevillning, som år 1883 förelades riksdagen, var afstyrkt af kammarrätten, endast i betydligt modifierad form tillstyrktes af bevillningsutskottet och alldeles afslogs af riksdagen, hvarföre ett nytt förslag i enahanda riktning synt mig hafva föga utsigt till framgång.

De ändringar i bevillningsstadgan, hvilka föranledas af mitt förslag, blifva synnerligen få och torde icke behöfva någon särskild motivering utöfver hvad redan anförts. Beträffande förslaget, att i 2 § af instruktionen för taxeringsmyndigheterna ordet »dylik» skall utgå, åberopas dock hvad professor Davidson i sin förut omförmälda skrift andrager i fråga om det stadgande, hvori nämnda ord förekommer, nemligen stadgandet, att, om under tiden mellan tvänne på hvarandra följande allmänna fastighets-taxeringar fast egendoms värde genom inträffad eldsvåda, vattenflöde eller af annan dylik anledning märkligen förminskats i förhållande till dess uppskattade värde, detta värde bör jemkas efter de förändringar, egendomen undergått. Professor Davidson säger här om följande:

»Med hänsyn till det tredje af ofvan anförda fall, då ny taxering mellan de ordinarie taxeringarne får ega rum, är det ej rätt klart hvad som får inbegripas uti tillägget »annan dylik anledning». Dock torde detta uttryck böra tolkas så, att det afser äfven hvarje annan förändring af en fastighets värde, som har sin grund uti någon fysisk förändring af fastigheten. Är denna tolkning den rätta, skulle ock t. ex. rifning af byggnad och afverkning af skog, hvarigenom egendoms värde märkligen minskas, böra föranleda sänkning af taxeringsvärdet. Och detsamma torde i så fall böra gälla om den minskning i fastighetsvärde, som förorsakas genom expropriation.»

Enligt denna åsigt kan således redan nu afverkning af skog, hvarigenom egendoms värde märkligen minskas, föranleda sänkning af taxeringsvärdet; och endast ett förtydligande skulle ega rum genom den af mig föreslagna redaktionsförändring.

Mitt förslag innefattar följande ändringar:

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

Bevillningsförrordningen.

§ 2.

Bevillning för fast — — —
— — — — — egendom afsöndrad.

Bevillning för fast — — —
— — — — — egendom afsöndrad.

Är icke skogsområde i sin helhet, utan blott afverkningsrätt derå åt annan öfverlåten, och har inteckning till säkerhet derför meddelats, erlägges bevillningen för skogsområdet af såväl områdets egare, som innehafvaren af afverkningsrätten, efter den fördelning dem emellan, som här nedan säges.

§ 5.

Vid uppskattning af fast egendom skola särskilda värden, slutande å fulla hundratal kronor, utsättas:

a) å jordbruksfastighet:

för hvarje hemman och jordlägenhet eller, om hemmanet eller lägenheten består af två eller flere brukningsdelar eller afsöndring af jord derifrån egt rum, för hvarje sådan brukningsdel eller jordafsöndring; samt

för skogsområde, som omförmäles i § 2. a);

Vid uppskattning af — — —
— — — brukningsdel eller jordafsöndring, särskildt för inrösnings- och särskildt för afrösningsjord; samt

för skogsområde, som omförmäles i § 2; skolande i det fall, som om-

nämnes i sista punkten af denne senare §, värde åsättas särskildt den ståndskog, hvartill afverkningssrätt är öfverlåten, och särskildt skogsområdet i öfrigt; hvarefter dessa värden läggas till grund för den i samma lagrum föreskrifna fördelning.

b) å annan — — frälseränta.

b) å annan — — frälseränta.

§ 10.

Mom. 1. — — — — —
 Mom. 2. — — — — —
 Mom. 3. Vid beräkning af inkomst utaf kapital och arbete må afdrag icke ske:

a) — — — — —
 b) — — — — —
 c) — — — — —
 d) — — — — —

Mom. 1. — — — — —
 Mom. 2. — — — — —
 Mom. 3. Vid — — icke ske:

a) — — — — —
 b) — — — — —
 c) — — — — —
 d) — — — — —

e) för vinst, som vid trävaruexport, sågverksrörelse eller annan förädlingsrörelse uppstått genom användande af virke från eget eller med afverkningssrätt innehafdt skogsområde.

Mom. 4. — — — — —

Mom. 4. — — — — —

§ 14.

Före den 15 Mars nedannämnda år skola följande officiella uppgifter meddelas, nemligen:

1:o det år, då — — — — —
 2:o hvarje år:
 a) af styrelse — — — — —

Före den — — nemligen:

1:o det år, då — — — — —
 2:o hvarje år:

a) af hvar och en stadsdomstol samt domare på landet:
 uppgift å dem, som till säkerhet för betingade skogsafverkningssrättig-

h) af statsdepartement — — —
 c) af öfverståthållare-embetet —
 — — — förhållanden.

*heter sökt eller erhållit inteckning
 under loppet af nästföregående år,
 äfvensom å köpeskillingarne och de
 årliga afgälderna så vidt dessa af
 inteckningshandlingarne framgå:*

b) af styrelse — — — —
 c) af statsdepartement — — —
 d) af öfverståthållare-embetet —
 — — förhållanden.

Instruktionen för taxeringsmyndigheterna.

§ 1.

Värdet af fast egendom föreslås
 och bestämmes med ledning af:

1:o jordbruksegendom — — —
 egendomen; börande härvid jemväl
 behörigt afseende fästas vid egendo-
 mens läge, jordens och skogens be-
 skaffenhet samt — — — be-
 räknadt efter 5 procent.

Värdet af — — — egendomens
 läge, jordens och *stånd*skogens be-
 skaffenhet samt — — — be-
 räknadt efter 5 procent.

§ 2.

Allmän uppskattning — — —
 eller genom inträffad eldsvåda, vat-
 tenflöde eller af annan *dylik* anled-
 ning märkligen förminskats — —
 — kolumn i taxeringslängden.

Allmän uppskattning — — —
 eller genom inträffad eldsvåda, vat-
 tenflöde eller af annan anledning
 märkligen förminskats — — —
 kolumn i taxeringslängden.

§ 4.

Vid beräkning af — — — —
 — — — — — — —
 — kommunikationsmedlen bereda.

Vid beräkning af — — — —
 — bereda; och må vinst, som om-
 förmäles i § 10 mom. 3 litt. e. i be-
 villningsförrordningen, icke anses hafva
 inträdt förr än vederbörligt afdrag
 skett för köpeskillning, utskylder och
 öfriga omkostnader.

Formulär N:o 1. (Enligt reservationen).

Taxeringslängd

öfver fast egendom, för hvilken bevillning erlägges
i N. N. socken, N. N. härad och N. N. län

för år 18...

Betänkande ang. Bevillningsförordn.

14

Den skattskyldige.	Nummen å uppgift eller annan bilaga.	Egendomen.	Jordeboksnummer.	Mantal.	Officiella uppgifter om			Af bevillningsberedningen föreslaget värde			
					sednaste köpeskilling.	hypothekevärde.	gällande brandförsäkringsvärde.	å jordbruksfastighet			å annan fastighet.
								för inrösningsjord.	för afrensingsjord.	Summa värde.	
Brukspatron J. E. Bergström ...	1	Råbelöf, frälsesäteri.....	1	2	50,000	50,000	—	40,000	10,000	50,000	—
		D:o mjölkvarn, 3 par stenar.....	—	—	—	—	15,000	—	—	—	18,000
		Svanå, skatte.....	1	1/2	6,000	5,000	—	4,000	2,000	6,000	—
		D:o stångjernbruk.....	—	—	—	—	40,000	—	—	—	50,000
		D:o 10 års afverkningsrätt å 100 tld skog	2	1/2	5,000	—	—	—	5,000	5,000	—
		Frälseränta af 1/2 mtl Nyfors, enl. sistl. års markegång 130 kr. 25 öre.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2,600
Hemmansegaren Nils Larsson...	2	Röksta, skatte.....	1	3/4	20,000	18,000	—	16,000	2,000	18,000	—
		D:o frälse.....	3	1/4	—	6,000	—	6,000	1,000	7,000	—
		D:o oljeslageri.....	—	—	—	—	5,000	—	—	—	5,000
		D:o såg med 2 ramar.....	—	—	—	—	—	—	—	—	6,000
		D:o bränvinsbränneri.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2,000
		D:o tegelbruk.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1,000
		Svanå, skatte.....	2	1/2	9,000	—	—	3,500	500	4,000	—
		Nyängen, utjord.....	6	—	—	—	—	1,000	—	1,000	—
Hemmansegaren Sven Persson ..	—	Röksta, skatte.....	2	3/4	18,000	18,000	—	16,000	2,000	18,000	—
Länsmannen A. Blomberg.....	3	Sanda, boställe.....	1	1/2	—	—	—	8,500	1,500	10,000	—
Hemmansegaren E. Andersson...	—	Svanå, skatte.....	3	1	23,000	—	—	15,000	3,000	18,000	—
Ekmans snickerifabr., Stockholm	—	D:o afverkningsrätt till 3,000 träd.....	—	—	3,000	—	—	—	3,000	3,000	—
Sala kakelfabrik.....	—	D:o 4 års afverkningsrätt å 50 tld.....	—	—	arl. afgäld 500	—	—	—	2,000	2,000	—
Venamo härad.....	—	Skogsbergs allmanning.....	—	—	—	—	—	—	10,000	10,000	—
Hofstena socken.....	—	Folkskolebyggnad.....	—	—	—	—	5,000	—	—	—	1,000
L. N. Cronvall.....	—	Åby stenkärlsfabrik.....	—	—	—	—	500	—	—	—	500
Åsunda stationssamhälle.											
Handlanden J. Grönqvist.....	—	Gården N:o 1, afsöndrad från Röksta N:o 2.....	—	—	1,000	—	6,000	—	—	—	7,000
Slagtaren P. Andersson.....	—	Gården N:o 2, afsöndrad från Sanda N:o 5.....	—	—	500	—	4,000	—	—	—	4,500
Åsunda jernvägsbolag.....	—	Hotellbyggnad.....	—	—	—	—	10,000	—	—	—	10,000
Hemmansegaren Nils Larsson...	—	2 tld åkerjord, afsöndrad från Röksta N:o 3.....	—	—	—	—	—	1,000	—	1,000	—
Summa								111,000	42,000	153,000	107,600

Förrättningsstället N. N. den... Maj 18...

Bevillningsberedningen

N. N.

Ordförande.

N. N.

Ledamot.

N. N.

Ledamot.

Anmärkningar:

- 1:o. Den skattskyldiges namn samt egendomens namn, nummer och mantal skola vara af Häradsskrifvaren införda, då
2:o. Sedan pröfningsnämnden slutat sin förrättning, skola från denna nämnds längd i taxeringälängden införas de ändringar, det verkliga taxeringsvärdet.

Af taxeringsnämnden uppskattadt värde				Uträknad bevillning.		Af pröfningsnämnden ändrade värden.	I pröfningsnämndens protokoll.	Bevillningsberedningens anteckningar.		
å jordbruksfastighet			I taxeringsnämndens protokoll.	Summa.						
för inräsning-jord.	för afrösning-jord.	Summa värde.		för annan fastighet å 5 öre för 100 kronor	för jordbruksfastighet å 3 öre för 100 kronor				Summa.	
40,000	10,000	50,000	—	15	—	55,000	15	{ Beredningens ordf. ansåg värdet å afrösningajorden böra föreslås till 15,000 kronor.		
—	—	—	18,000	—	9	—	—			
4,000	2,000	6,000	—	1	80	—	—			
—	—	—	50,000	—	25	—	—			
—	5,000	5,000	—	—	1	50	—	{ Med afseende å hemmanets beskaffenhet och vid jemförelse med Röksta N:o 2 ansågs köpeskillingen för hög.		
—	—	—	2,600	—	—	1	30			
17,000	2,000	19,000	—	4	5	70	—			
6,000	1,000	7,000	—	—	2	10	—			
—	—	—	4,000	5	—	2	—			
—	—	—	8,000	6	—	4	—			
—	—	—	2,000	—	—	1	—			
—	—	—	1,000	—	—	50	—			
3,500	500	4,000	—	—	1	20	—			
1,000	—	1,000	—	—	—	30	16			
17,000	2,000	19,000	—	7	5	70	5	Efter köpet äro nästföljande två afverkningsrätter upplåtna.		
8,500	1,500	10,000	—	—	3	—	3			
15,000	3,000	18,000	—	—	5	40	5			
—	3,000	3,000	—	—	—	90	90			
—	2,000	2,000	—	—	—	60	60			
—	10,000	10,000	—	—	3	—	3			
—	—	—	1,000	—	—	50	50			
—	—	—	500	—	—	25	25			
—	—	—	7,000	—	—	3	50			
—	—	—	4,500	—	—	2	25			
—	—	—	12,000	8	—	6	6	{ Här är endast upptagen den del af fastigheten, som är uthyrd. Årliga hyresbeloppet 50 kronor.		
1,000	—	1,000	—	—	—	30	—			
113,000	42,000	155,000	110,600	—	46	50	55	30	101	80

Förrättningsstället N. N. den..... 18...

N. N.

Häradskrifvare.

På taxeringsnämndens vägnar

N. N.

Ordförande.

N. N.

Ledamot.

N. N.

Kronoombud.

N. N.

Ledamot.

längden till bevillningsberedningens ordförande afemnas.

som af pröfningsnämnden blifvit beslutade, så att taxeringslängden alltid för hvarje fastighet innehåller tillförlitlig uppgift å